

DARBININKAS

Vol. LXXXI, Nr. 50
Gruodis - December 27, 1996

PERIODICALS

Penktdienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.

Kaina

Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

**- Galimybės sudaryti dvi-
šalę Lietuvos ir Šventojo
Sosto sutartį** apsvaistytos
gruodžio 16 d., užsienio reikalų
ministrui Algirdui Saudargui
Vilniuje susitikus su Lietuvoje
akredituoto diplomatinio kor-
puso dekanu, Apaštalinio nun-
cijumi arkivyskupu Justo Mul-
lor Garcia. Pasak Eltai perduoto
URM Informacijos ir spaudos
skyriaus pranešimo, tai pirmas
toks susitikimas, kai A. Saudar-
gas buvo paskirtas į užsienio
reikalų ministro postą. Pokal-
byje taip pat diskutuota apie
Lietuvos užsienio politikos pri-
oritetus, Lietuvos perspektyvas
integrantis į Europos Sąjungą ir
NATO.

- Sociologai prognozuoja,
kad artimiausiais metais gyven-
tojų Lietuvoje ir toliau mažės.
Jau prieš tris metus prasidėjo
gimstamumo mažėjimas ir mir-
tingumo didėjimas. Daugiausia
gyventojų Lietuvoje buvo 1992
metais - 3 milijonai 747 tūkst.,
šiais metais - 3 milijonai 712
tūkst. Perna vyrų vidutinė
gyvenimo trukmė buvo 63,6
metų, moterų - 75,2 metų. Pa-
grindinė padidėjusio mirtingu-
mo priežastis yra nelaimingi
atsitikimai. Vien pernai per juos
netekta apie 14 tūkst. žmonių.
Tai prilygsta tokio rajono
centro kaip Pakruojis gyventojų
skaičiui.

**- Naująją Kauno "Ragu-
čio" alaus daryklos akcijų
emisiją** nupirks garsi čekų fir-
ma "Plzensky prazdro". Gautas
lėšos bus panaudotos alaus
gamybos technologijai atnau-
jinti. Kauno "Ragutis" lietuviško
alaus rinkoje užima ketvirtąją
vietą.

- Gruodžio 10 d. Naciona-
linių kultūros ir meno premijų
komitetas paskelbė septynių šių
metų Nacionalinių premijų lau-
reatų vardus. Jais tapo: rašyto-
jas Jonas Strielkūnas, dailinin-
kas Stanislovas Kuzma, dailinin-
kas Vytautas Valius, kompozito-
rius Osvaldas Balakauskas, dai-
nininkas Vladimiras Prudni-
kovas, aktorius Valentinas Ma-
salskis, balerina Eglė Špokaitė.

- Šiaulių benamiiai ne-
trukus galės pernaktuoti 120 kv.
m slėptuvėje įrengtuose nakvynės
namuose. Jie čia galės būti
nuo 10 valandos vakaro iki 8
ryto. Pasak policijos komisaro,
Šiauliuose šiuo metu yra apie
100 benamių.

**- NBA klubo "Denver Nug-
gets" gynėjui Šarūnui Mar-
čiulioniui** Denveryje turėjo
būti atlikta dešinio kelio ope-
racija. Rungtynių su "Golden
State Warriors" metu krepšininkas
nutraukė kelio raiščius. "Nuggets"
komandoje lietuvis
buvo praleidęs tik vienas var-
žybas, vidutiniškai pelnydavo
6,8 taško.

**- Per pastaruosius šeše-
rius metus** Lietuvos įmonių
eksportas į buvusią Rytų Prūsiją
- Rusijos Kaliningrado sritį pa-
didėjo triskart. Perna lietuviš-
kos prekės sudarė 24% viso
Kaliningrade veikia 208 bendrosios
Lietuvos ir Rusijos įmonės.
Net 60 iš jų - statybos bendrovės.
Lietuvių statybininkai sėk-
mingai konkuruoja su lenku,
vokiečių ir vietos statybininkais.

PABALTIOJ TAUTOS TURI BŪTI PRIIMTOS Į NATO

Prieš dvi savaites įvykusiame
NATO narių posėdyje, Briuselyje,
buvo bandoma nustatyti iš So-
vių išsivadavusių tautų prie-
mimą į NATO svarstymo data.
Manoma, kad šis svarstymas tu-
rėtų prasidėti ne anksčiau atein-
ančių metų liepos mėnesio. Wil-
liam Safire, New York Times
komentatorius, gruodžio 16-tos
numeryje gan griežtai pasisako,
kad į naujai papildomą NATO
šeimą turi būti įjungtos ir Pabal-
tijo tautos.

Stalino-Hitlerio sutartimi so-
vietams okupavus Pabaltijo kraš-
tus, ten prasidėjo komunizmo
era, kuri tęsėsi apie 50 metų. Ir
tik 1991 m. Lietuvai su Vytautu
Landsbergiu priešakyje pareika-
lavus nepriklausomybės, blogio

imperija pradėjo griūti, rašo Wil-
liam Safire.

Toliau autorius savo straips-
nyje pabrėžia, kad NATO prieg-
lobstis ypatingai reikalingas Pa-
baltijo tautos dėl jų pavojin-
gos geografinės padėties (kai-
mynystė su Rusija).

Pagal William Safire, Rusijos
pavojus Vakarams tebeišlieka.
Vakarai turėtų tai numatyti ir
būti visa kam pasiruošę. Šiuo
laiku tikro pavojaus nors ir nėra,
bet dešimtmečių bėgyje Rusija
vėl gali atsitoti ant kojų ir jų
vada, teigdamas, kad nori apsau-
goti savo seniau valdytus kraš-
tus, gali stengtis juos vėl pa-
siglemžti savo įtakon. Vienin-
telis būdas to išvengti - greičiau
jungtis į bendrą apsaugos orga-

nizaciją. Per keletą ateinančių
metų, kol Rusija tebėra silpna,
reikėtų išnaudoti tą progą
įjungimui į NATO būtent tų
tautų, kurios gali būti lengviau-
siai užpuolamos.

Todėl, pagal William Safire,
Pabaltijo priėmimas į NATO
neatidėliotinai turėtų būti svar-
stomas ateinančių metų liepos
mėnesį. Kaip Vokietija remia
Lenkijos priėmimą, Prancūzija
remia Rumunijos, o Italija
Slovėnijos, taip Amerika turėtų
remti trijų Pabaltijo respublikų
priėmimą į NATO. Ir tai turėtų
būti daroma ne dėl Rusijos gra-
sinimų, bet dėl demokratinio
tų tautų stabilumo.

ff

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PIRMININKO V. LANDSBERGIO PAREIŠKIMAS DĖL LIETUVOS NARYSTĖS NATO IR EUROPOS SĄJUNGOJE

Artėjant 1997 m. sprendimams
ir atrankai, kurios Vidurio Euro-
pos valstybės bus patvirtintos
pirmosiomis kandidatėmis į didė-
jančią Šiaurės Atlanto sutarties
organizaciją - NATO, Lietuvoje ir
aplink Lietuvą bus tolydžio didi-
nama bauginimų ir nerimavimo
įtampa. Tačiau net paskelbus
pirmųjų šalių - jau patvirtintų
kandidatų - sąrašą, jeigu jame ir
nebūtų Lietuvos, jis neatėis kaip
atsakymas. Jis visur kels tolesnius
klausimus: apie Vakarų sąžini-
gumą bei slėpiną neskaidrią
logiką, galbūt ir spėlojimus, ar
išties kinta Vakarų mąstysena.

Lietuva kelia šiuos klausimus
jau dabar, nelaukdama nei NATO
sprendimo, nei nuosprendžio. Ji
tai daro nuo pat 1994 m. sausio,
kai įteikė narystės pareiškimą.

Lietuva dirbo ir dirbs narystės
kryptimi; ji tikisi, jog tai vertina-
ma. Svarbu, kad nė vienu ne-
palankesniu metu NATO atsakymo
atveju Lietuvoje nesustiprėtų an-
tikvaretiški nusiteikimai. Esa-
me kantrūs ir patirdavome iš-
mėginimų; matome, kad ir kiti
jų patiria. Bet Lietuva turi pa-
sivirkimo teisę ir ją naudoja.
Tas pat liečia mūsų vakarietiš-
ką integraciją Europos Sąjungos na-
rystės kryptimi. Jeigu kam nors
bus leista stabdyti Lietuvos ar-
tėjimą į NATO - atvira naujoms
narėms politinio stabilumo ir
ekonominės gerovės garantija,
tai rytoj rasis destabilizuojančių
pristabdymų ir mūsų kelyje į
Europos Sąjungą. Štai kodėl Lie-
tuvos padėtyje abu keliai trak-
tuotini kaip lygiagretūs ir lygia-

reikšmiai.

Dieną, kai paskutinė Europos
Sąjungos šalis ratifikuos Lietu-
vos-Europos Sąjungos sutartį ir
mūsų valstybė taps Europos
Sąjungos patvirtinta asocijuota
narė, sutiksime šventiškai, kaip
ir diena, kai pamatysime Lietu-
vos vardą būsimų apie 2000
metus ar kiek vėliau NATO na-
rių sąrašą.

Lietuva yra apsisprendusi, ji
sieks to ir bus Europos Sąjungos
ir NATO narė, nes tai naudinga
ir Lietuvai, ir Vakarams, ir Rusi-
jai. Laikas ir darbas - štai tikrieji
atviri klausimai. Mes pasisa-
kome už atvirą politiką ir ži-
nome, kad gerai padarytas dar-
bas priartina tikslą, pagreitina
laiką.

Naujoji Lietuvos vyriausybė.

R. Šuikos nuotr.

KOKIOS LIETUVIŠKOJO VANDALIZMO PRIEŽASTYS?

Vytautas Rubavičius

Per Lietuvą ritasi vandalizmo
bangos. Visi jau įpratę prie spro-
dinimų, žmogžudysčių, ne itin
bejaudina elgetaujantys ar prie-
vartaujami vaikai, lygintuvais
"glostomi" seneliai. Galima klaus-
ti, kodėl, kaip, kur priežastys,
tačiau niekas nieko protingesnio
nepasako, o tik palinksi į praeitį
- "baisus sovietmečio palikimas".
Bet juk tas palikimas kaip tik ir
suklestėjo naujomis nepriklausomy-
bės sąlygomis, lietuvių siela,
atrodo, tik ir laukė progos pakilti
į svaiginančias vandalizmo aukš-
tumas. Turiu omenyje tai, jog
paprastų žmonių gyvenimiški
nusikaltimai neturi užktrato, nėra
linke plisti kaip epidemija - tam
reikalingas tam tikras valdančiųjų
sluoksnių, elitų nusiteikimas, jų
kuriama korupcijos, nebaudžiamu-
mo, neatsakingumo, nesiskaitu-
tymo su įstatymais atmosfera. Jau

Konfucijus senų senovėje teigė,
jog doroviniai teisingumo prin-
cipai turi būti įtvirtinami iš vir-
šaus, antraip valstybėje išsivys-
sumaištis, žmogus nesijaus sau-
gus. Turime daug institucijų, ku-
rios privalėtų visomis išgalėmis
rūpintis teisingumu, net teisin-
gumas, atpildas už padarytą
blogį, yra visuomeninės moralės
pamatas. Kaip tad elgiasi tos iš-
mokėsios mokėtojo kišenės gy-
vuojančios institucijos? Kai skai-
tai mūsų spaudoje skelbiamus
nusikaltimų aprašymus, tiesiog
paširpsti ne nuo jų gausybės ar
žiaurumų (įprasta), o nuo to, kiek
daug teisėtvarkos pareigūnų juo-
se dalyvauja. Pats didžiausias
vandalizmas tautos samonės, jos
moralės atžvilgiu - visų tų spau-
doje aprašytų prokurorų, advoka-
tų, teisėjų ir policijos pareigūnų
veikla, naikinanti tikėjimą tei-
singumu. Teisėjai ima kyšius,
paleidžia žinomus nusikaltėlius,

advokatai bando papirkti proku-
rorus (bandymas aprašytas, ta-
čiau galima suprasti, jog tai tik
aisbergo viršūnė), policininkai
kaip žemiausio lygio "torpedos"
luošina praeivius, atsistatinti i
jų akiratį patekusius žmones.
Kone kasdien gali paskaityti apie
sužalotą niekuo dėtą žmogų.
Vienas, pasirodė, kišosi, kur ne-
reikia, kitas padarė pastabą, tre-
čias kažko nesuprato. Aišku,
jauniems policijos pareigūnams
norisi taip pat gražiai gyventi,
kaip gyvena jų bendraamžiai,
buvę kiemo draugai ar klasio-
kai, susiję su rimtomis nusi-
kaltėlių šeimomis. O policinin-
ko uniforma, gerai pagalvojus,
teikia neribotų galimybių.

Šiuo metu mitinguoja Kauno
studentija. Prieš kurį laiką buvo
sumuštas Kauno Vytauto Di-
džiojo universiteto studentas -
policininkai, įtarę jį susijus su
(mukelta į 2 psl.)

Laimingų
Naujųjų
Metų

Žiogelių kaimas Dzūkijoje.

V. Kapočiaus nuotr.

INVESTUOTOJAI VIS LABIAU PASITIKI LIETUVĄ

Lietuvos investicijų agentūros
vadovas Algis Avižienis pranešė,
kad "Lietuva pasauliui kelia vis
didesnį pasitikėjimą". Tai rodo di-
dėjančios užsienio firmų inves-
ticijos. Seminare "Lietuvos prista-
tymas pasauliui 1996-1997 me-
tais" buvo pranešta, kad šiais me-
tais Lietuva sulauks 100 mln. USD
investicijų. Tuomet bendra inves-
ticijų į Lietuvą suma bus 450 mln.
USD. Gegužės mėnesį JAV lek-
tronikos gigantas "Motorola" in-
vestavo 20 mln. USD. "Motoro-
los" investicijos pasiekė 37 mln.
USD. "Coca-Cola", savo gėrimų
gaminanti Alytuje, metų pradžio
investavo 6 mln. USD. Dabar jos

investicijos yra 16 mln. USD.
Kitų metų Lietuvos biudžetė
numatyta 12,5 mln. USD, kurie
bus skirti eksporto rėmimo fon-
dui. Šis fondas iš dalies remia
Lietuvos įmonių dalyvavimą už-
sienio parodose ar išvykas pas
užsienio partnerius.

Algis Avižienis sakė, kad "už-
sienio investuotojai turi avies
smegenis, pelės širdį ir kiškio
kojas". Pasak jo, pasaulio vers-
lininkams suformuotas išanksti-
nis Lietuvos įvaizdis yra niūrių
spalvų, tačiau beveik visi Lietu-
voje pabuvoję išvyksta geresnės
nuomonės.

R

DR. A. KABAILOS KALBA PASAKYTA PER CHICAGOS RADIJĄ

Labą dieną iš Australijos sos-
tinės, Canberros, mieli Chicagos
lietuviai!

Prie mikrofono Algimantas Ka-
baila.

Tiktai visai žinių nesekantis
žmogus gali nepastebėti, kaip Lie-
tuvos kaimyninė Gudija (Balta-
rusija) grimzta į diktatūros liūną.
Kaip ir visuomet tokiais atvejais,
naujieji diktatoriai remiasi gink-
luotomis pajėgomis. O posovie-
tinės valstybės tai dažniausiai
yra vidaus reikalų ministerijos
(VRM) kariniai daliniai, kaip jie
nebūtų perkrikštyti. Lietuvoje to-
kie VRM kariniai daliniai dar eg-
zistuoja. Tik ne visai aišku, kas
jiems iš tikrųjų vadovauja. Aišku
tik tiek, kad Lietuvoje, esant stip-
riai, demokratiškai išrinktai, ne
neokomunistinei daugumai, pre-
zidentas neišdrįso pasekti Gudi-
jos pavyzdžiu, o pasielgė taip, kad
kuo daugiau galimybių turėtų se-
kančiuose rinkimuose. Tai pozity-
vus reiškinys, kurio pasekoje iš-
ryškėja skirtumai tarp Lietuvos ir
Gudijos bei kitų Rusijos satelitų.
Kaip praneša "Lietuvos aidas",

gruodžio 4 dieną Prezidento
dekreto buvo patvirtinta Vy-
riausybės sudėtis (ministrų).
Prezidentas pasveikino V. Lan-
dsbergį ir G. Vagnorių, kad grei-
tai, ramiai ir dalykiškai pavyko
suformuoti Vyriausybę. Kažin
ką jautė buvęs LKP vadovas,
sveikindamas savo oponentus?
Žurnalistams A. Brazauskas sakė,
kad formuojant ankstesnes vy-
riausybes (LDDP) jam daugiau
teko konsultuoti, derinti. Da-
bar tik arčiau susipažino su kan-
didatais. Jis sakė, jog tikisi savo
kadenciją baigti su šia Vy-
riausybe, kad per tą laiką ji ne-
bus keičiama.

Komentuodamas Vyriausybės
sudėtį, kad joje yra ir du Centro
sąjungos atstovai, G. Vagnorius
sakė, jog norima "platesnio pa-
rėmimo, kad žmonės matytų
didesnį jėgų susitelkimą, nes
daugelis vidaus problemų yra
nacionalinės svarbos". Kartu jis
pažymėjo, kad Seime išlieka
dviejų partijų koalicija ir Cen-
tro sąjungai nebus siūlyta prisi-
(mukelta į 4 psl.)

LENKAI MANO, KAD ĮVESTI KARO PADĖTĮ PRIEŠ 15 METŲ BUVO TEISINGA

Praėjus 15 metų nuo karo padė-
ties įvedimo, dauguma lenkų
mano, kad šis tuometinio Lenki-
jos vadovo generolo Voicecho Ja-
ruzelskio sprendimas buvo teisin-
gas.

Kaip rodo Varšuvoje paskelbti
viešosios nuomonės tyrimo cen-
tro SBOS apklausos rezultatai, 54%
lenkų mano, kad karo padėtis tada
buvo reikalinga ir kad ji padėjo
išvengti sovietinės intervencijos
bei pilietinio karo. 30% respon-
dentų laiko tai klaida. 55% iš 1,134
apklaustų lenkų palankiai vertino
šalies parlamento sprendimą ne-
traukti atsakomybės atsakingų už
karo padėties įvedimą asmenų.

Kad susidorotų su nepriklaus-

ma "Solidarumo" profsąjunga
bei demokratine opozicija, V.
Jaruzelskis 1981 metų gruodžio
13 dieną sudarė "Karinę na-
cionalinio gelbėjimo tarybą" bei
prieš opoziciją panaudojo armi-
ją ir policiją. Per susidorojimus
su opozicija žuvo 50 žmonių.

ELTA

Gruodžio 16 d. Lietuvos mok-
slų akademijoje paminėtos Ka-
zio Griniaus gimimo 130-os
ios metinės. Lietuvos Presiden-
tu jis buvo išrinktas 1926 metų
birželį. Tačiau tų pačių metų
gale dėl įvykdyto autoritarinio
perversmo K. Grinius buvo pri-
verstas atsistatydinti. ELTA

Ant Vilniaus katedros frontono jau atstatytos šventųjų skulptūros, kurios buvo nugriautos sovietmečiu.

ARKIVYSKUPAS METROPOLITAS MELDĖ SEIMUI AUKŠČIAUSIOJO PALAIMOS

Gruodžio pirmąją, pirmą Advento sekmadienį, pradedant naujuosius liturginius metus, šventose Mišiose - sumoje - Vilniaus arkikatedroje bazilikoje dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir daugelis Seimo narių. Šventas Mišias aukojo ir Seimo narius pašventino Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis.

- Sveikinu mūsų tautos išrinktus atstovus, - pasakė Jo ekselencija arkivyskupas, - ir džiaugiuosi, kad savo atsakingą darbą jie panoro pradėti prašydami Dievo palaimos ir globos. Kviečiu visus tikinčiuosius įsijungti į bendrą maldą už Seimo narius. Prašykimu jiems Dievo pagalbos, kad jie ištikimai tarnautų žmogui, nuosirdžiai darbuotųsi, įsiklausydami į savo sąžinės balsą, kad savo pasižventusiu darbu kurtų dorą, teisingą ir brolišką mūsų Tėvynės gyvenimą.

Pradedant naujus liturginius metus, kalbėjo arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis, Bažnyčia mus kviečia apmąstyti, išgyventi žmogaus išganyimo istoriją - Dievo ir žmogaus santykių raidą. Užtenka dejuoti, aim-

Naujų skulptūrų, papuošusių Vilniaus katedrą, autorius Vytautas Navickas su monsinjoru Kazimieru Vasiliausku per šventinimo iškilmes.

anuoti, kitus kaltinti - pirmąsias žiūrėkime į save, atsivėrskime, atsigrėžkime į Dievą ir šaukimės Jo pagalbos. Budėkime, kad šeimose vyrautų meilė, pagarba, budėkime, kad mūsų visuomenės gyvenime būtų laikomasi tiesos ir teisingumo. Čia ir mūsų Seimo nariai gali mums daug padėti kurdami įstatymus, pagal kuriuos išgalėtų teisingumas ir tiesa. **ELTA**

DARBININKAS -
savaitraštis tautiečiams
Amerikoje ir svetur

KOKIOS LIETUVIŠKO VANDALIZMO PRIEŽASTYS

(atkelta iš 1 psl.)

universiteto patalpose paliktu narkotikų stiklainiu, nusivėžė į savo istaigą pasikalbėti. Ir kalbėjosi: daužė, replėmis tikrino dantų tvirtumą, išbandė lytinių organų atsparumą. Vaikinas guli ligoninėje. Tačiau Kauno studentai išėjo į gatves. Šitai džiugina. Gal tas įvykis privers šalies jaunimą imtis aktyvesnių politinių veiksmų, gal paskatins juos burtis ir aktyviai - kaip visuomeninei politinei jėgai - dalyvauti Lietuvos gyvenime. Juk akademinio jaunimo balso viešumoje stinginga. Taip ir naujajai valdžiai šitai yra geras pretekstas imtis galų gale desovietizuoti Vidaus reikalų ministeriją. Juk jos aukštieji pareigūnai ir skatina tą vandalizmo epidemiją. Daugelis Lietuvos politikų bei kultūros žmonių viena ar kita proga pasako, jog "Lietuvoje jau peržengta riba". Netiesioje. Žmogų nėra jokių ribų. Vandalui nėra nieko šventa. Prieš kurį laiką visus šokiravo pirmieji sprogimai Šiauliuose, Panevėžyje. Iš pačių aukščiausių tribūnų buvo kalbama apie "peržengtą ribą". Šiuo metu tų kalbų jau niekas neprisimena, nes prieš akis - daug išpuodingesnės "ribos".

Pati kliausia "riba" ryškėja iš Kauno centro policijos komisariato komisaro inspektoriaus E. Žalnierio pasisakymo, kai jis, žurnalisto J. Girdvainio paklaustas, kaip baigsis ta studento sumušimo istorija, atsakė: "Viskas priklauso nuo politinių jėgų. Tai nėra nei nužudymas, nei sprogdinimas, nei dar kas nors panašus, bet visuomenė mus spaudžia". Nėra jau jokių ribų, jokių

principų.

Neseniai vėl buvo išniekinti kapai, šurpiai iš šventų dalykų tyčiotasi Kauno Igulos bažnyčioje, apvogta Šv. Mikalojaus bažnyčia Vilniuje. Igulos bažnyčioje dirba žinomas Lietuvoje kunigas, rašytojas R. Mikutavičius. Masinės informacijos priemonės ėmė aiškintis įvykio aplinkybes (nusikaltėliai nerasti), paties kunigo ganytojiško ir asmeninio gyvenimo sąlygas. Ir vėl iškyla žmogiškų aistrų, pavydo, apkalbų lietuviška istorija: santykiai su kolegomis, Bažnyčios vyresnybe. Net Bažnyčios vadovai, pasirodo, nebemoka pasakyti visuomenei aiškaus, tiesaus, dvasingo žodžio, o skuba apkaltinti žurnalistą ar laidos rengėją, kad tas "ne taip" ir "ne laiku". Gal ir "ne taip", gal ir "ne laiku", bet juk svarbiau yra kas kita: ar sugebama, rūpinantis žmonių siela, atsiriboti nuo gyvenimo purvo, nuo smulkmeniškumo, nuo to, kas užgožia ir tiesą, ir grožį?

MIRĖ KULTŪROS PUOSELĖTOJAS DAINIUS TRINKŪNAS

Lietuvos Respublikos Vyriausybė su giliu liūdesiu pranešė, kad lapkričio 30 diena, eidamas 66-uosius metus, Vilniuje mirė Vyriausybės patarėjas švietimo, kultūros ir sporto klausimais, pianistas, docentas Dainius Trinkūnas. Lietuva neteko žmogaus, visą savo gyvenimą paskyrusio lietuvių kultūros puoselėjimui.

ELTA

UŽNUODYTI ŽINIŲ ŠALTINIAI

Vilius Braženas

Dažnai kalbame apie tautoje užsilikusias 50 metų dezinformacijos bei propagandos nuosėdas. Jeigu norime padėti tautiečiams Lietuvoje atsikratyti tų politinių nuosėdų ir išbalansuoti pasaulėžvalgą vakariečių galvose, turėtume patys išbalansuoti savų žinių šaltinius. Atrodo, jog globalistų samdinių "liberalų" dominuojama Vakarų, ypač JAV, spaudoje ir televizijoje yra paveikusi ir kai kurių mūsų išeivių pasaulėžvalgą.

1988 m. vasarą teko išgirsti paskaitą apie Pavergtasias Tautas akademiniams mūsų jauniui. Matyt prelegentė buvo laikoma autoritetinga akademike. Todėl didžiai nustebino jos apibūdinimas Kambodžos komunistų Kmehr-Rouge pergalės pasekų Kambodžos žmonėms. Pagal prelegentę, Kmehr-Rouge "grąžino" miestų žmones į kaimus ir... žmones aprenę "vienodais rūbais"... Taip buvo apibūdintas veik trečdalis (8 milijonų) tautos neapsakomai brutalus išskerdimas bei visiškasis miestų (net ir ligoninių!) ištušinimas durtvų ir kulkosvaidžių pagalba. Sunku pasakyti, ar tokią pažūrą į komunistų terorą

suformavo vien tik didžioji spauda ir TV, ar marksizmu persunkusių universitetų įtaka.

JAV dešinieji puolė ir kaltino prez. Clintono administraciją už Waco, Texas valstijoje, vienos sektos veik aštuoniasdešimt žmonių, jų tarpe apie 20 vaikų, nužudymą sektos sodybos gaisre, puolant sodybą tankais ir dujomis. "Bet tai buvo kultas!" - teko išgirsti du lietuvių inteligentus (vienas amerikietis, kitas kandietais) bandant pateisinti tas žudynes. Spėtina, jog tokia pažiūra buvo sudaryta religijai apskritai priešiška didžiosios spaudos ir TV propagandos įtakoje. Tautiečiai turbūt pamiršo, jog sovietams viskas buvo "kultas", (nukelta į 3 psl.)

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidojimo. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Istaiga veikia naujų vietų - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Istaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriūšo klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Kasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

✂ **LĖKTUVAI**
✂ **LAIVAI (CRUISES)**
✂ **TRAUKINIAI (AMTRAK)**
✂ **AUTOBUSAI**
✂ **NUOMOJAMOS MAŠINOS**
✂ **VIEŠBUČIAI**
✂ **IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS**

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Periodicals postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Naujus metus pasitinkant

Laiko slinkties kasdienos rūpesčiuose tartum neįjuntame. Kas buvo vakar ir kas bus rytoj mums susilieja į šiandien. Šiandien dar gyvename vakarykštės dienos paliktais rūpesčiais ir kartu jau įsigyvename į tai, kas bus rytoj. Tik retais atvejais mus aplanko mintis, kad rytojaus diena gali mums nebeatėti.

Taip eina dienos, o iš jų susikrauna metai. Jie pasikeičia viena akimirka. Bet ties ja ne visi sustoja ir susimąsto. Gyviau pajaučiama, kad kažkas nueina negražinamo ir kažkas ateina nežinomo. Tasai nežinomas labiausiai ir pritraukia mūsų mintį. Vieniems rūpi daugiau asmenišką likimą, kitiems - didelės žmonių daugumos, ypač tada, kai laikai yra neramūs ir netaikūs. Jaučiame, kad nuo to nerimo žymia dalimi priklauso ir mūsų pačių būsimos dienos. Labai norėtusi ateities paslaptį praskleisti ir pasižiūrėti gerokai į priekį. Manome, kad tai padėtų mums susiorientuoti dabartyje.

Deja, žmonėms nėra duota galios užbėgti laikui už akių. Taip yra dėl to, kad mūsų žvilgsnis būtų nukreiptas į tą dieną, kurią gyvename. Ji yra kiekvienam pati reikšmingiausia. Šiandien dar galima atitaisyti tai, kas buvo prastai daryta vakar, ir šiandien dar galima daryti tai, kas bus gera ir rytoj. Mes stovime ant šios dienos, kaip ant tvirčiausio pagrindo. Pagal jį tenka tvarkyti savo gyvenimą ir orientuotis, kas darytina ateičiai. Ateities planai yra tik tiek prasmingi ir naudingi, kiek jie remiasi dabarties tikrove ir praeities patyrimu.

Praeitin daugiau smeigiasi vyresnioji karta, ateitin - jaunesnioji. Vyresnės kartos žmonių jausmai ir dėmesys yra tvirčiau prisęgti prie praeities. Praeityje jie randa savo išgyvenimus, savo atliktus darbus ir save pačius, suformuotus praėjusių dienų dvasios. Jaunesnės kartos žvilgsnis daugiau krypta į ateitį, nes jų gyvenimas dar tik ateina; jie užsisvoja ateities galimybę. Vyresnieji žmonės tvirčiau laikosi tradicijų, tebenori gyventi ir veikti įprastu jiems būdu ir priemonėmis. Jaunieji senų tradicijų mažiau paisy ir karščiau griebiasi naujenybių.

Tarp tų dviejų kraštinių kartų susidaro didesnė ar mažesnė įtampa, vadinamoji dabarties dinamika, kuri siekia išlyginimo - nepaneigti praeities, bet ir skverbtis ateitin. Nėra juk gera, kai tradicijos pasidaro varžančiais stabdžiais, bet yra taip pat prasta, kai jų visai nepaisoma. Praeities palikimas yra suderinamas su nauja laiko dvasia. Iš to ir susidaro dabartis. Dabarčiai tiek tėra naudingi praeities prisiminimai ir ateities planai, kiek tai padeda ir skatina veikti dabar, šią dieną.

Naujieji metai lietuviškąją visuomenę stipriai lenks praeitin įvairiomis sukaitymiais. Tai duos progos arčiau pažinti lietuvių tautos išeitąjį kelią, jos kovotojų ir dvasios didvyrių žygius. Bet tai bus naudinga dabarčiai tik tada, jei tie minėjimai kartu mus pažadins geriau atlikti savo uždavinį dabartinėmis sąlygomis. Čia turi susiderinti ir vyresniųjų patyrimas, ir jaunesniųjų ieškojimas naujų kelių.

Jei žvelgimas į praeitį bus suderintas su žvelgimu į ateitį, tai dabarties kūrimas atsistos ant teisingo kelio. Tada bus laimėta daugiau supratimo, minties ir darbų vienybės tarp įvairių srovių ir įvairių kartų. Tai galėtų būti gairė naujų metų darbams.

Praeities akimirkų atgarsiai

Dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė

5

Tingiu rankos mostu jis parodė priešais jį man atsisėsti vietą. Sėdėjau kaip ant adatų ir nekantriai laukiau, ką jis man sakys.

Jis staigiu judesiu pakėlė į mane savo deformuotą veidą. Kelis kartus mane apžvelgė. Gudriai šyptelėjo, bet nei žodžio nepratarė. Toks jo žvilgsnis mane smarkiai sukrėtė. Net prakaitas visą kūną išpylė ir kinkos ėmė drebėti.

Po kurio laiko jis pasikasė pakaušį. Palengva, labai palengva ištraukė stalčių. Išsiėmė iš jo cigarečių pakelį. Ištraukė iš jo dvi cigaretes. Vieną pasiėmė sau, o kitą man pasiūlė.

- Ačiū, nerūkau, - šiaip taip išstėnėjau, nes mano įtempti nervai buvo jau pasiekę kulminacinį tašką.

Tuo tarpu jis įžiebė cigaretę. Patraukęs kelis dūmus, atsikosėjo. Ir, atsargiai sverdamas kiekvieną žodį, kiek mikčiodamas, kiek deldamas, priklausiusiu balsu prašneko:

- Esi jauna ir esu tikras, kad gyventi nori. Tačiau sunkiems miško darbams esi per silpna - neilgai išsilaikysi. Man tavęs gaila. Todėl noriu tau padėti. Ne tik palengvinti ir prailginti tau gyvenimą, bet ir sutrumpinti bausmę, kad tu galėtum greičiau sugrįžti į savo tėviškę. Esu numatęs tau kitą daug lengvesnį darbą - dalinti kalinius nustatytas maisto porcijas.

Tai pasakęs, jis nutilo, patogiau atsilošė. Pasiėmė antrą cigaretę. Nukreipęs nuo manęs savo žvilgsnį, ją tarp pirštų sukinėjo ir suraukęs kaktą kažką mąstė.

Jam tylint, mane ėmė vis didesnis ir didesnis nerimas, nes instinktyviai jaučiau, kad tarp jo lyg sacharinu pasaldytų žodžių slepiasi kažkoks klastingas uždavinys. Tuo momentu mano pasamoneje atgijo kažkur girdėtas posakis: niekšu pasidariusiam žmogui sunku tapti geru. Iš vyno lengva padaryti actą, bet iš acto vyną - ne. Netrukus jis panaudojo savo sugalvotą sadistinę priemonę kalin-

BUS ĮAMŽINTAS LIETUVOS LAISVĖS KOVŲ DALYVIŲ ATMINIMAS

Vilniaus Lukiškių aikštė pasirinkta Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio (LLKS) memorialo vieta. Pagrindinį jos akcentą sudarys paminklas LLKS tarybos prezidento pirmininkui Jonui Žemaičiui-Vytautui. Apie tai informavo Vilniaus meras Alis Vidūnas.

Alis Vidūnas yra šalies Prezidento dekretu sudarytos komisijos J. Žemaičio atminimui įamžinti pirmininkas. Jis sakė, kad Lukiškių aikštė katinama padaryti ramybės ir susikaupimo vieta. Joje prie Nežinomojo partizano kapo degs amžinoji ugnis, o paminklas pokario rezistentams, tarp jų ir J. Žemaičiui, primins apie didžiulę kovos už Lietuvos nepriklausomybę aukas. Neoficialiais duomenimis, partizaniniame kare žuvo apie 20 tūkstančių žmonių.

Jonas Žemaitis, profesionalus karininkas, antrosios bolševikų okupacijos pradžioje 1944 metais išėjo partizanauti, dalyvavo keliose dešimtyse mūšių su KGB ir vietos kolaborantų daliniais. Jo iniciatyva 1949 metais įvyko visos Lietuvos partizanų vadų susitikimas, kuriame įkurtas Lietuvos laisvės kovų sąjūdis, suformuota pagrindinio vadovybės, patvirtinti programiniai dokumentai. Okupacijos sąlygomis vienu iš pagrindinių Vyriausiosios pasipriešinimo vadovybės uždavinių buvo krašto dvasinių vertybių ir ūkinių išteklių išsaugojimas, o kovos tikslas - laisvos, nepriklausomos demokratinės valstybės atkūrimas. 1953 metų gegužės pabaigoje Jonas Žemaitis, slapyvardė Vytautas, buvo suimtas, o po pusantų metų nužudytas Maskvos Butyrkų kalėjime.

Memorialas Lukiškių aikštėje

ir paminklas J. Žemaičiui bei kitiems partizaninio judėjimo vadovams bus atidengtas 1999 metų pradžioje, minint Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio tarybos deklaracijos 50-ąsias ir J. Žemaičio gimimo 90-ąsias metines.

Sovietmečio laikais Lukiškių aikštėje stovėjo paminklas Leninui. Jis nuverstas 1991 metų rugpjūčio pabaigoje, kai Maskvoje pralaimėjo perversmą paskelbė Michailo Gorbačiovo priešininkai. Netrukus po to SSRS oficialiai paskelbė pripažįstanti Lietuvos nepriklausomybę. Dar po kelių mėnesių žlugo ir pati imperija.

ELTA

Ruošiamasi skaitmeninės televizijos amžiui

Lietuvos radijo ir televizijos centras ir Prancūzijos firma "Thomcast" pasirašė sutartį, pagal kurią Lietuva pirs naujus televizijos siųstuvus 41 Lietuvos miestui.

RTV centro technikos direktorius Juozapas Ratkevičius BNS sakė, jog pastatydama naujuosius siųstuvus, Lietuva įžengs į XXI-ąjį amžių - kai visas pasaulis pereis į skaitmeninę televiziją, Lietuvai nebereikės pirkti naujų siųstuvų. Vaizdo kokybė, veikiant naujiems siųstuvams, pagerės 2-3 kartus.

Iš viso Lietuvoje yra 53 televizijos siųstuvai - daugelis gaminti Sovietų Sąjungoje ir labai susidėvėję. Dabar bus pakeista 77 proc. visų siųstuvų, o likusius ketinama pakeisti ateityje, atsiėmus iš jų. Pasak J. Ratkevičiaus, pirmieji siųstuvai į Lietuvą bus atgabenti kitų metų kovo mė-

(nukelta į 4 psl.)

Protesto akcija prie Seimo rūmų. Kaunietis Romualdas Petrauskas badauja reikalaujamas kuo greičiau išspręsti žemės gražinimo klausimą.

V. Kapočiaus nuotr.

ių nervams dirginti: įbesti į juos savo liuciperišką žvilgsnį ir tylėti. "Vale, laikykis! Nei fiziškai, nei dvasiškai nepalūžk! Būk atidi, atsargi. Sek kiekvieną jo žodį ir veiksmą ir būk pasiruošęs visam kam, kad ir blogiausiam, - mintyse įsakiau sau. - Dievas žino, ką tas sadistas mąsto. Kad tik jis greičiau prabiltų. Kad tik greičiau išlištų yla iš maišo".

Po ilgesnės taip sunkiai man pakeliamos tylos jis, pirmą kartą per visą mūsų pokalbį pavadinęs mane vardu, prašneko:

- Vale, virtuvėje dirbdama tu gausi didesnį atlyginimą. Turėsi atskirą pečiukų apkūrenamą, šiltą kambarį. Daug geresnį ir didesnį maisto davinį. Ir, kaip esu jau minėjęs, padėsiu tau greičiau sugrįžti pas mamą.

Tokie "saldūs" jo žodžiai man buvo aštrūs lyg skustuvas, nes jaučiau, kad po jais kažkas baisaus slepiasi. Ir neapsirikau!

- Už tą tau siūlomą pagalbą aš noriu, kad tu darytum man mažičius patarnavimus, - tęsė jis. - Teiktum žinias apie lagery gyvenančių kalininių. Ar jie yra ištikimi mūsų valdžiai? Ką jie galvoja? Ką šneka? Ar nežada mums keršyti? Sukilti, streikuoti prieš mus?

Išgirdus jo užmačias kraujas užvirė mano gyslose. Pykčiu užsidedė veidas. Energingai nuo kėdės pašokau. Įrečiau rankas į klubus ir, aukštai iškelusi galvą, jam išdrožiau:

- Koks akiplėšiškumas reikalauti iš manęs šnipinėti tokio pat likimo, nuskriaustų žmonių, kokio ir aš esu. Palikit mane ramybėje! Dirbsiu miško kirtimo darbus, kad ir numirsiu, bet šuneliu loti dėl geresnio duonos kąsnio - niekada savo gyvenime nelojau ir nelosiu! Niekados, niekada, - įsikarščiausi tvirtu balsu kartojau. - Cha-cha-cha, - kratydamas galvą, sarkastiškai nusijuokė jis. - Atsirado herojė, didvyrė! Cha-cha-cha, - jam iš burnos net seilės tryško. - Ne tokios alkio, troškulio, šalčio ir nuovargio nukamuotos sutiko su mano pasiūlymu! O tu putiesi lyg varlė prieš dramblių, žiūrėk kad nesprogtum!

Iš jo tokio reagavimo supratau, kad mano pasipriešinimas jo šėtoniškam planui man buvo visiškai nelauktas ir netikėtas.

Netrukus jo veidas įgavo grasinančią išraišką. Pašokęs nuo kėdės, jis iškėlė kumščius ir žaibo greitumu prišoko prie manęs.

Stovėjau sustingusi, lyg marmurinė statula, nes nenorėjau paro-

Lietuvos Seimo narys rašytojas J. Avyžius.

V. Kapočiaus nuotr.

UŽNUODYTI ŽINIŲ ŠALTINIAI

(atkelta iš 2 psl.)

ir Katalikų Bažnyčia Lietuvoje. Okupacijos metais ten juk būta "ministerio kulto reikalams".

Išeitu, jog kritikuodami tautiečius Lietuvoje mes, išeiviai, patys turėtume pasižiūrėti į savo pasaulėžiūrinį veidrodį ir įsitikinti, kad jame nematome iškreipto vaizdo. Dauguma Amerikos lietuvių, atrodo, yra tapę įtariais bent jau dėl komercinių TV tinklų (CBS, ABC, NBS) žinių programų nešališkumo. Reikia tikėtis, jog dar mažiau pasitiksima Jane Fondos ("Hanoi Jane") vyro Ted Turner, Gorbačiovo bičiulio, CNN-TV tinklo informacija. Televizijoje gal pakenciamiausia žinių programa buvo "McNeal - Lehrer Hour" (dabar "Jim Lehrer News Hour"). Šią programą perduoda Public Broadcasting System (PBS), kurią pavadintume visuomenine ar valstybine TV sistema. Ji remiama mokesčių mokėtojų pinigais per Kongreso sudarytą Korporaciją Visuomeniniam Transliavimui - CPB (Corporation for Public Broadcasting). PBS iš dalies yra remiama klausytojų bei korporacijų aukomis. Kadangi yra susidareš išpūdis, jog PBS programose dominuoja internacionalistai bei "liberalai", Respublikonų vadovaujamas Kongresas bandė nukirsti valstybinę pašalpą CPB. Dėl to atsirado eilė autoritetų, tvirtinančių, jog CPB, taigi ir PBS, iš tikrųjų esanti labai konservatyvi TV sistema. Pavyzdžiui, nurodoma, jog prez. Clintono paskirtas naujasis CPB, finansavimą tvarkančios korporacijos, pirmininkas yra New Jersey valstijos biznierių Alan Sagn-

er. O juk "visi žino", kad "biznierių yra konservatoriai" ir dar "respublikonai". Tačiau pasirodo, jog, kaip ir daugeliu kitų atvejų, biznieriui p. Sagneriui būtų sunkoka užmauti konservatorišką kelnę. Kaip "The Washington Times" nurodo, nuo 1977 m. jis yra radikaliai kairaus (gal kairiausio?) JAV žurnalo "Nation" dalinis savininkas. (Šį žurnalą paskaitau viešose bibliotekose...) Anot "The New York Times", 1980 m. A. Sagner buvęs Branduolinių Ginklų Užšaldymui ("Freeze") New Jersey skyriaus pirmininku. Daugeilis prisimins, jog tai buvo veikla JAV branduolinių ginklų vystymui sustabdyti, nesustabdant Sovietų ginklų vystymą. Be to, šis biznierių (prieš trejetą dešimtųjų metų) radęs laiko būti vienu iš steigėjų Fidel Castro revoliucijai paremti sukurto Fair Play for Cuba Committee. Gal garsiausias to komiteto narys buvo Lee Harvey Oswald, pagarsėjęs paspaudimu šautuvo gaiduko prez. J. F. Kennedy nušauti. CPB valdyboje, pasirodo, sėdi dar keli Bill Clintono draugai, tokie kaip Diane Blair, Tyson Chicken Kompanijos, Arkansas valstijoje, advokato žmona, ir Heidi Shulman, Komercijos Sekretoriaus Mickey Kantor žmona. Dianos Blair vyras esą padėjęs prezidento žmonai Hillary Clinton stebuklingai praturtėti galvijų rinkoje - investavus vos \$1,000, gauti \$100,000 pajamų...

Tad vargu ar galima tikėtis net ir PBS-TV programų pakrypimo dešinėn, kadangi iš CPB ateina pinigai programoms finansuoti. Būna tik žinoti su kuo turima

(nukelta į 5 psl.)

dyti tam niekšui, kad jo bijau. Karštai meldžiausi, nes tuo sunkiu mano gyvenime momentu malda man buvo vienintelė atrama.

O jis tai nutoldamas nuo manęs, tai vėl arčiau prišokdamas, lyg pasitęsęs žvėris niršo, pyko, šėlo. Kumščiais grūmojo, bet manęs nelietė. Šnypštė, kaip gyvatė, keikė ir vadino ne tik mane, bet ir visus politinius kalinius tautos parazitais, žadėdamas visus kaip utėles sutraiškyti.

Po ilgai trukusių keiksmų jis kiek atsikvošėjo. Jo deformuotos lūpos susičiaupė. Atrodė, kad mano nereagavimas į jo grasinimus pribaiė jį.

Ūmai jis nuo manęs pasitraukė. Pribėgo arčiau prie durų ir, rodydamas į jas, sušnypštė:

- Išeik!

Džiaugsmo pagauta, kad baisus su komunistų išpera praleistas laikas pasibaigė, greitai žingsniuodama, ėjau durų link.

Bet, man pasiekus duris, visiškai netikėtai jis savo milžinišku kūnu užstojo jas ir suspiegė:

- Sustok!

Sustojau. Ir vėl tamsių lyg debesys minčių banga užgulė mane. Jis pakėlė savo dešinę ranką arčiau prie mano veido ir rodomuoju pirštu grūdomas prašvokštė:

- Dabar atidžiai klausyk, ką aš tau sakysiu, ir į savo makuoklę įsidėk, kad niekam, niekam neprisitarsi, kokių reikalų tu pas mane buvai. Laikyk liežuvį už dantų! Ar žinai, kas tau už komunistų partijos paslapčių išdavimą tau gresia!

- Žinau, suprantu, tylėsiu, - bėriau žodžius, nes norėjau kuo greičiausiai iš to pragaro ištrūkti.

- O dabar nešdinkis į savo lėdyne, nes geresnės neužsitarnavai! - gestikuliudamas rankomis, su pašaipu ir ironija metė jis.

Išėjus pro duris, mano įtampa atslūgo. O širdyje pasidarė taip gera, taip ramu, kad niekšui nepasisėkė mano rezistencijos palaužti. Ir aš bėgte nubėgau į lagerį.

- Vale, - žingeidumo vedama paklausiau jos. - Ar tas nevidonas vėliau nepersekiojo tavęs? Ar nebandė keršyti?

- Jis ir norėdamas negalėjo prikibti prie manęs, nes aš ir toliau labai sąžiningai atlikinėjau medžių kirtimo darbus. Ir, savaime aišku, niečieno apie jį nekalbėjau.

(nukelta į 4 psl.)

■ Afganistane islamo fundamentalistai, Talibano milicija, užkariavo beveik visą kraštą ir nuo rugsėjo valdo Kabulo sostinę. Visiems užsieniečiams dabar įsakyta gyventi tik Kabule, Tarptautiniame viešbutyje. Sunaikios kovos tarp Talibano milicijos ir buvusios valdžios kariuomenės tęsiasi į šiaurę nuo Kabulo. 40,000 pabėgėlių apleido kovos sritį.

■ Samokslas prieš FBI. West Virginia teismas apkaltino 7 samokslininkus, norėjusius išsprogdyti FBI būstinę Clarksburge ir kitas federalines įstaigas. Samokslininkai turi ryšių su "milicija" - slapta JAV teroristine savisaugos organizacija, ypač paplitusia "laukiniuose vakaruose". Samokslininkai gamino ir sandėliavo sprogmenis, kuriuos vežiojo iš valstijos į valstiją. Jie dabar yra kalėjime. Samokslą pavyko išaiškinti infiltruoto pranešėjo dėka, kuris dabar yra saugojamas FBI agentų.

■ Jungtinių Tautų komisija vaikų reikalams nustatė, jog per pastarąjį dešimtmetį kariniuose veiksmuose žuvo 2 milijonai vaikų ir 6 milijonai buvo sunaikinti sužeisti. 90% nukentėjusiųjų buvo civiliai ir jų tarpe pusė vaikų. Komisija siūlo uždrausti mobilizuoti arba naudoti karo metu vaikus ir jaunuolius iki 18 m. amžiaus ir uždrausti žemėje įkasamas minas.

■ St. Peterburgas atgyja kaip vienas ryškiausių Rusijos kultūros ir meno židinių. Į Marinskij teatrą (Kirovo operos ir baleto teatras sovietiniais laikais) grįžta net kai kurie į užsienį pabėgę menininkai, šokėjai, artistai. Po laikino susižavėjimo Vakara, grįžtama į savo tautinį meną, tapybą, muziką. Neseniai studentai demonstravo prie McDonald's užkandinės su šūkiais: "Yankee go home". St. Peterburgo gyventojai mano, kad mafija, narkotikai atėjo iš Vakarų. Antiamerikoniška reakcija yra lyg prasiblaivėjimas po apsiuodijimo vakarietiška "kultūra". Ši reakcija yra tokia pat stipri, koks buvo stiprus ir susižavėjimas.

Azijietiška Rusijos valdžios prigimtis

Lapkričio 16 d. Seimo rūmuose vyko Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) suorganizuota ir Konrado Adenauerio fondo remiama konferencija "Lietuvos ir Rusijos santykių tolesnio plėtojimo perspektyvos". Pateikiame konferencijos dalyvio **Jurijaus Afanasjevo**, Rusijos humanitarinio universiteto rektoriaus, pranešimo santrauką.

Vytautas Landsbergis su Vladimiru Šumeika pokalbio metu. R. Šuikos nuotr.

Noriu kalbėti apie dabartinę Rusijos valdžios pobūdį ir jos prigimtį. Tai prasminga, nes tokiuose susirinkimuose mes turime kalbėti ne tik apie gerus ketinimus, ne tik apie tai, kas neabejotinai naudinga ir būtina ne tik lietuvių ir rusų tautomis. Mes turime matyti ne tik šviešius dalykus, bet ir tuos sunkumus, kuriuos neišvengiamai turėsime įveikti.

Tad kas tai - Rusijos valdžia?

Kalbama, kad Rusijoje vyksta demokratinės reformos, o Rusijos valdžia - tai valdžia, vykdančios reformas. Manau, kad jei pasakysime tik tiek, tai reikš, kad buvo nutylėta kai kas esminga. O gal net dar daugiau: kai kas esminga buvo iškreipta.

Aš irgi norėčiau pakalbėti apie paukščius. (Vladimiras Šumeika įteikė Vytautui Landsbergiui Rusijos herbą, kuriamė pavaizduotas dvigalvis erelis.) Ponas Šumeika kalbėjo, kaip jis supranta, ką reiškia šis paukštis Rusijos herbe. Pasak jo, aukščiausiai esanti karūna - tai įstatymų leidžiamoji valdžia, o karūnos šonuose - teisėms ir vykdomoji valdžios. Man atrodo, kad jei vykdomajai valdžiai pradėtų vadovauti, pavyzdžiui, ponas Lebedis, o tai

nėra visai neįtikimas dalykas, jis labai greitai parodytų ponui Šumeikai, kieno karūna aukščiau.

Iki šiol per visą Rusijos valstybės istoriją jos valdžia niekad nesuteikė dingsties abejoti, jog niekad neleis, kad egzistuotų dvi ar daugiau viršūnių, kad ji visada egzistuos kaip vertikale, turinti vieną viršūnę. Taip buvo visais laikais. Ir dabartinė valdžia, nors ji daug kuo nepanaši į carinę,

nors tarsi atsižadėjo bolševikinės valdžios bruožų, kol kas savo esme, prigimtimi, pobūdžiu tebėra ta pati azijietiška valdžia. Demokratinė, nors taip ji save vadina ir prisiskiria demokratinius pertvarkymus, be išlygų ją pavadinti jokių būdu negalima.

Kokie pagrindiniai azijietiškos valdžios bruožai?

Tai ne tik vienintelė viršūnė, nepakenčianti šalia savęs jokių kitų iškilimų, t. y. visišką valdžios centralizavimas, tai dar ir prievarta nuo viršaus iki apačios. Tai iš esmės absoliutizmas. Taip buvo visada Rusijoje. Keitėsi tik forma. Pavyzdžiui, Ivanas Rūsčius ir opričnina, Petras I ir šauliai, bolševikai ir Steigiamasis Susirinkimas. Net Gorbačiovas - ir Tbilisis bei Vilnius. Tai vėlgi siekimas numalšinti visus, kurie priešinosi tai vertikalei.

O dabar - demokratinė valdžia ir Baltųjų Rūmų sušaudymas. Demokratinė valdžia - ir karas Čėčėnijoje. Demokratinė valdžia - ir teismai, esantys tokios gėdingos būklės, kokią sunku rasti kurioje nors kitoje šalyje. Daugiau - jokių viršūnių. Daug viršūnių buvo tik kunigaikščių valdomoje Rusijoje, o caro Rusijoje - jau jokių iškilimų.

Ir ne tik Rusijos teritorijoje. Rusijos istorija - tai užkariavimų istorija, tai plėtimasis į vakarus, pietryčius ir Aziją, tai amžinas plėtimasis iki pat šio šimtmečio antrosios pusės. Užkariauti, o po to išlaikyti.

Ir visada tai buvo įprasminta (nukelta į 5 psl.)

Vladimiras Šumeika prieš įteikdamas Rusijos herbą Lietuvai. R. Šuikos nuotr.

savo tėvelio namų, kur liko ne tik įmintos mano pėdos, bet ir amžiamis įaugusios šaknys, kurių nei laikas, nei audros, nei priešai neišraus.

Geografiškai šią vietą lengvai suradau. Žvilgtėterėjau. Ir mano svajonėse išlikęs mūsų vietovės vaizdas ūmai išnyko. Prieš akis atsistojo ilgas, gramozdiškas lyg kareivinės, keturių aukštų pastatas.

Be puošniais žiedais apsiypylusių ievų, alyvų ir jazminų krūmelių. Be vaismedžių sodelio su jame zvimbiančiais bitučių spiečiais. Be eželių su spalvingais, aromata skleidžiančiais žiedais. Be įspūdingų, milžiniškų kaštonų medžių, kurie, išsirišę lyg kareivėliai, pavaršę suliepsnodavo baltais tartum fakilais žiedais. Be gražiai karpytų jų lapelių, ant kurių auksu žybciodavo tekančios saulės spinduliai. Ir be giesmininkų paukščių, kurie pasislėpę jų tankiose šakose čilbėdavo, čirškėdavo sveikindami auštanti rytą.

Dabar kaštonų vietoje vegetavo be šakų, tik žaliomis viršūnėmis, nusūšę, pasigailėjimo verti medeliai.

O pusę bloko užimančiame keturių aukštų pastate gyvena iš visos buvusios Sovietų Sąjungos suvežti pamestinukai, našlaičiai ir jauni, iki 18 metų amžiaus, nusikaltėliai. Kiek vėliau teko sužinoti, šis nepageidaujamas elementas naktimis kelia triukšmą, vagiliauja, plėšikauja ir padoriems zarasiečiams padaro daug žalos.

Kelis akimirksnius susimąsčiusi stovėjau. Rūpestingai apžiūrėjau aplinką, kurios vaizdas man buvo svetimas. Liūdesys suspaudė man širdį, bet metusi žvilgsnį į kalniuką, nuo kurio mes žiemos metu rogutėmis leisdamės į pakalnę, ir į išlikusius pakalnėje kelis man gerai pažįstamus namelius, staiga mano širdyje dvelkėlejo praeities dienų šiluma. Ir aš pradėjau eiti savo buvusios gimnazijos link.

Pakeliui sustojau prie buvusio Zarasų miesto kalėjimo, kuriame komunistų valdymo metais buvo kalinami ir žiauriai enkavedistų kankinami, o vėliau sadistinėmis jų priemonėmis nužudomi garbingi Lietuvos sūnūs.

Dabar tik prie kalėjimo sienos prikalta su jų pavardėmis paminklinė lenta liudija apie jų buvimą ir jų patirtas nuo sužvėrėjusių

DR. A. KABAILOS KALBA PASAKYTA PER CHICAGOS RADIJĄ

(atkelta iš 1 psl.)

jungti prie konservatorių ir krikščionių demokratų koalicijos sutarties.

LKDP pirmininkas A. Saudargas LA teigė, kad pagal dviejų partijų koalicijos sutartį bus pasirašytas protokolas, kuriame bus įvardyta: už tris ministerijas imasi atsakomybės krikščionys demokratai, už visas kitas - konservatoriai.

Apie Vyriausybės programą G. Vagnorius sakė, jog ją derino trys partijos. Didesnių nesutarimų derinant programą nebūta, tačiau sunkiausia buvo suderinti konservatorių ir krikščionių demokratų programas. "Kai kur nusileidome mes, kai kur nusileido jie", - sakė G. Vagnorius.

"Lietuvos aidas" (1996.12.06) rašė, kad "nors ir skubotai parengta Vyriausybės programa - ne tuščia". Pažymimas esamos padėties įvertinimas, duotas premjero G. Vagnoriaus: "valstybė nualinta skolų, skirstyti nebeliko ko". Palyginti su buvusių vyriausybių programomis, aštuntoji Vyriausybė vengia tuščių žodžių: gerinti, siekti, tobulinti.

Lietuvos TV programa "Panorama" gruodžio 5 d. pranešė, kad Ministras Pirmininkas, kalbėdamas Seime apie teisėsaugos reformą, pabrėžė, kad pirmiausia bus siekiama tvarkos pačioje teisėsaugos institucijose. Ypač bus sugriežtinta vykdomosios valdžios ir teisėtvarkos pareigūnų atsakomybė. Po to Ministras Pirmininkas atsakė į kai kuriuos Seimo narių klausimus. Šią programą tikimasi patvirtinti kitą savaitę. Tuomet aštuntoji Vyriausybė pradės vykdyti savo pareigas.

Ta pati TV laida pranešė, kad Seimas ypatingos skubos tvarka pakeitė Nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudėtį. Šis pakeitimas reiškia, kad taryboje ne lieka nei Prezidento, nei Seimo deleguotų septynių tarybos narių. Naujai suformuotoje taryboje būtų 8 kūrybinių sąjungų atstovai, bei Lietuvos teisininkų draugijos nariai, Seimos centro, Piliiečių chartijos, Pramonės, prekybos ir amatų rūmų, Katalikų mokslo akademijos bei Periodinės spaudos leidėjų asociacijos atstovai. Iš viso 15 narių. Apibūdindamas šių pakeitimų tikslus, Seimo Pirmininko pavaduotojas Arvydas Vidžiūnas sakė, kad norima atsakyti politinės valdžios įtakos, o daugiau pasitikėti piliečiais, visuomeninėmis

kūrybinėmis organizacijomis.

Prieš pataisas pasisakė LDDP frakcijos seniūnas Česlovas Juršėnas ir Socialdemokratų frakcijos seniūnas Aloyzas Sakalas. Protestuodamos abi frakcijos paliko salę.

Nėra ko stebėtis, kad sovietinio galvojimo politikai nesuaprinta, kad spaudos laisvė yra nedaloma demokratijos dalis, kad be jos - demokratija negali egzistuoti. Lygiai taip pat, kaip diktatūra, tiek komunistinė, tiek ir fašistinė, negali egzistuoti ten, kur yra tikra spaudos laisvė.

Tai tikrai demokratinės santvarkos pradžia. Yra kuo džiaugtis. Dabar lauksime Vidaus reikalų ministerijos (VRM) karinių dalinių išformavimo ir jų karių įjungimo į Lietuvos kariuomenę. VRM kariuomenė Armėnijoje, Gruzijoje, Gudijoje ir kitur pasirodė sugebanti terorizuoti tik beginklius gyventojus, įskaitant ir parlamentarus, gi kovos lauke, pav., Čėčėnijoje, jų efektingumas buvo žemiau nulio. Demokratinė valstybė visiškai nereikalingos tokios tik represijai tikusios karinės pajėgos. Jų nėra Vakarų valstybėse. Neturėtų jų būti ir Lietuvoje.

Australijoje pavasaris. Audringas, su perkūnijomis ir žaibais, kokių sunku kur nors kitur pamatyti, nebent Texase, kur viskas didžiausia, garsiausia ir t. t. Atrodo, kad Lietuvoje, nežiūrint į artėjančią žiemą, pirmosios "kregždės" irgi žada "pavasari". Džiugu. Tikiuosi neapsiviliu pasidžiaugęs.

Ačiū už jūsų dėmesį.

Kinija įrengė pirmąją sparnuotųjų raketų bateriją

Kinija trečioji po Jungtinių Valstijų ir Rusijos įrengė pirmąją sparnuotųjų raketų bateriją, praneša DPA-ELTA.

Sparnuotųjų raketų baterija buvo įrengta centrinėje Kinijos dalyje, Lanžu kariniame regione, sakoma karinės žvalgybos pranešime. "Mūsų karinė žvalgyba žinojo, jog komunistinė Rusija vykdė sparnuotųjų raketų bandymus, tačiau nežinojo, kaip jie pavyko", - sakoma pranešime. "Mūsų karinė žvalgyba mėgina patikrinti faktus, kadangi jie gali pakeisti karinį balansą Taivano sąsiauryje", - sakoma Taivano žvalgybos darbuotojų pranešime.

Taivas žinojo, jog Kinija įsikūnė (nukelta į 5 psl.)

Praeities akimirų atgarsiai

(atkelta iš 3 psl.)

Neprabėgus pilniems mėnesiams po mudviejų dialogo, jis buvo perkeltas į kitą lagerį. Į jo vietą buvo atsiųstas humaniškesnis viršininkas, kuris man davė daug lengvesnį darbą. Jis mane paskyrė į žuvų paskirstymo centrą. Ten dirbdama aš ne tik kūnu, bet ir dvasia atsigavau. Dirbau po stogu. Nereikėjo šalti. Du kartus per savaitę gaudavau šviežius žuvis. Darbas buvo ne tik lengvesnis, bet ir įvairesnis. Kad tu žinotum, kokių man nematytų ir neregėtų žuvų priveždavo mums tonomis žvejai! Darbo atmosfera buvo jauki. Daugumas žvejų buvo jauni, linksmi. Laisvalaikiu jie dainuodavo, armonika grodavo, šposus krėsdavo ir pasakodavo juokingus anekdotus iš savo prisikurtų jūroje ir okeane "namų". O kas svarbiausia, jie man atveždavo iš miesto knygynų įvairių klasikų veikalus, kuriuos aš ryte ryčiau, nes lagerio bibliotekoje, be komunizmo liaupsinančios ir jų balvonus garbinančios literatūros, kitokios nebuvo.

- Na, ir nukrypau nuo pirminės temos. Turiu pagaliau sustoti, tarė ji.

- Vale, prieš padedant tašką, būk gera, atsakyk man, kokias pareigas tu ėjai žuvų paskirstymo centre?

- Aš ir daugiau tam darbui priskirtų žmonių turėjome žvejų atvežtas žuvis surūšiuoti, pasverti, supakuoti, adresuoti ir pagal užsakymus išsiųsti į didesnius Sovietų Sąjungos centrus: Maskvą, Leningradą, Kijevą.

- Ačiū tau, Vale! Iš visos širdies ačiū už taip gyvai ir įdomiai papasakotą tremties sūkurio patirtą įvykį. Aš jo ir grįžusi į New Yorką neužmiršiu. Ne tik pasistengsiu jį atpasakoti savo giminėms ir bičiuliams, bet galbūt ir spaudoje užfiksuoju.

Kitą šviesų ir skaidrų rytą saulutei ritinėję ant žemės, lengvam vėjeliui dvelkiant ir burbuliuojant paukšteliams, išėjau į miestą savo praėjusių dienų skeveldrų rinkti.

Pirmiausia nuėjau į Dariaus ir Girėno gatvę. Ieškojau buvusius

enkavedistų tortūras.

Kurį laiką lyg stabo ištikta stovėjau ir skaičiau jų pavardes. Netrukus gilus skausmas sukaustė mano sielą, nes radau mano atmintyje išsilikusį daug Tėvynei nusipelnusių - pulkininko Pašilio, Petniūno, Chmieliausko, Gabrusevičiaus ir kitų patriotų pavardes. Siaubas mane nukrėtė, kai sužinojau, kaip žiauriai sužvėrėjusių enkavedistų 1941 metais buvo nukankintas jaunas pradžios mokyklos mokytojas Chmieliauskas. Jo kankinimo būdą prisimena dar likę gyvi liudininkai ir jo brolis Jonas, kuris "Zarasų krašto" laikraštyje Nr. 59 (1992 m. rugpjūčio 1 d.) taip rašė:

"Mano brolis buvo kalinamas NKVD (santrumpa: Narodny komisariat vnutenich del - Vidaus reikalų liaudies komisariatas) būstinėje, kuri buvo įrengta Zarasų miesto kalėjimo rūsyje. Enkavedisto Aleksandro Bobrovo ir kitų neapsakomu žiaurumu jis buvo nukankintas. Jam gyvam esant buvo išplėštas liežuvis, nupjautos ausys, nosis, išlyptos akys ir geležiniu strypu perverta galva. Ir taip jis neapsakomose kančiose mirė".

Tai sužinojus, pajutau lyg kas skaudžiu iešmu pervėrė mano širdį. O sieloje kilo neapsakoma audra. Gilus gailėsčio ir užuojautos jausmas tam man taip gerai pažįstamam kankiniui - kraštiečiui, o neapsakomos neapykantos ir keršto jausmas - enkavedistams kraugeriams.

- Viešpatie! Viešpatie, - susijaudinusi mintyse kartojau. - Kodėl Tu leidai sužvėrėjusiems budeliams savo ištikimą sūnų, kurio viso gyvenimo tikslas buvo mokyti ir auklėti jaunąją kartą, mylėti Tave ir Tėvyne, sudraskyti, lyg Nerono laikais liūtams - krikščioni? Visagali, maldauju Tave, saugok Tau ištikimą, garbingą mano tautą! Neleisk mano tautiečiams paskesti pilkoje gyvenimo kasdienybėje ir palūžti sunkiose gyvenimo valandose. Globok taip sunkiai laisvę ir nepriklausomybę atgavusią Tėvyne! Apsaugok nuo sužvėrėjusių budelių mano tautiečius, kad jiems vėl kančiomis, krauju ir ašaromis netektų rašyti mūsų istorijos lapų.

Po kurio laiko nusiraminau. Susikaupiau. Sukalbėjau "Amžina atils!" už žuvusius kankinius, kurie išrėžė tokią reikšmingą gyvenimo vagą Tėvynės dirvonuose.

(Bus daugiau)

Sveikinimai ir linkėjimai

Šv. Kalėdų
ir
Naujųjų 1997 Metų
proga

sveikiname visus Amerikos lietuvius,
remiančius Lietuvos Lietuvos Tarybą,
tesiant Amerikoje reikalingą politinę
ir Lietuvai naudingą veiklą!
Visi dirbkime kartu su Tauta
Lietuvos gerovei!

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Azijietaiška Rusijos valdžios prigimtis

(atkelta iš 4 psl.)

ma ideologiškai, net simboliškai. Ivano III laikais atsiranda šūkis: "Maskva - trečioji Roma, o ketvirtosios nebus". Vėliau - kitas šūkis: "Caras, stačiatikybė ir tauta". Iš esmės tai tas pat. Ir visa tai tęsiasi. Pavyzdžiui, žygis į Varšuvą Lenino laikais, po to mėginimas išplėsti tą carinę Rusiją vadinamųjų liaudies demokratijos, socializmo šalių sąskaita ir t. t. Po to Kuba, Afrika. Tai vis tos pačios valdžios esmės pasireiškimas. Juk kai Chruščiovas, pusbačių daužydamas JT tribūną, sakė: "Mes vis tiek jus užkasime", tai reiškė tą pačią ideologiją, ne tik nepripažįstančią šalia jokių iškilimų, bet ir siekiančią pasaulinio viešpatavimo absoliutizmo.

Dabar Rusijos valdžia bent žodžiais atsižadėjo viso to palikimo. Tačiau šis paukštis tebeturi tuos pačius atributus. Tai Rusijos imperijos herbas, sugrąžintas Rusijos demokratinės valdžios. Bet atkurta ne vien tai. Viskas, kas kalbama apie NATO plėtimą, - ar tai ne to paties azijietiško, to pačių imperinių ambicijų pasireiškimas?

O požiūris į kitas respublikas? Juk jei nebūtų buvę kruvinų mūsų Čėčėnijoje, kokia prasmė būtų Rytų ir Vidurio Europos šalims saugotis ir dėl to siekti įstoti į NATO?

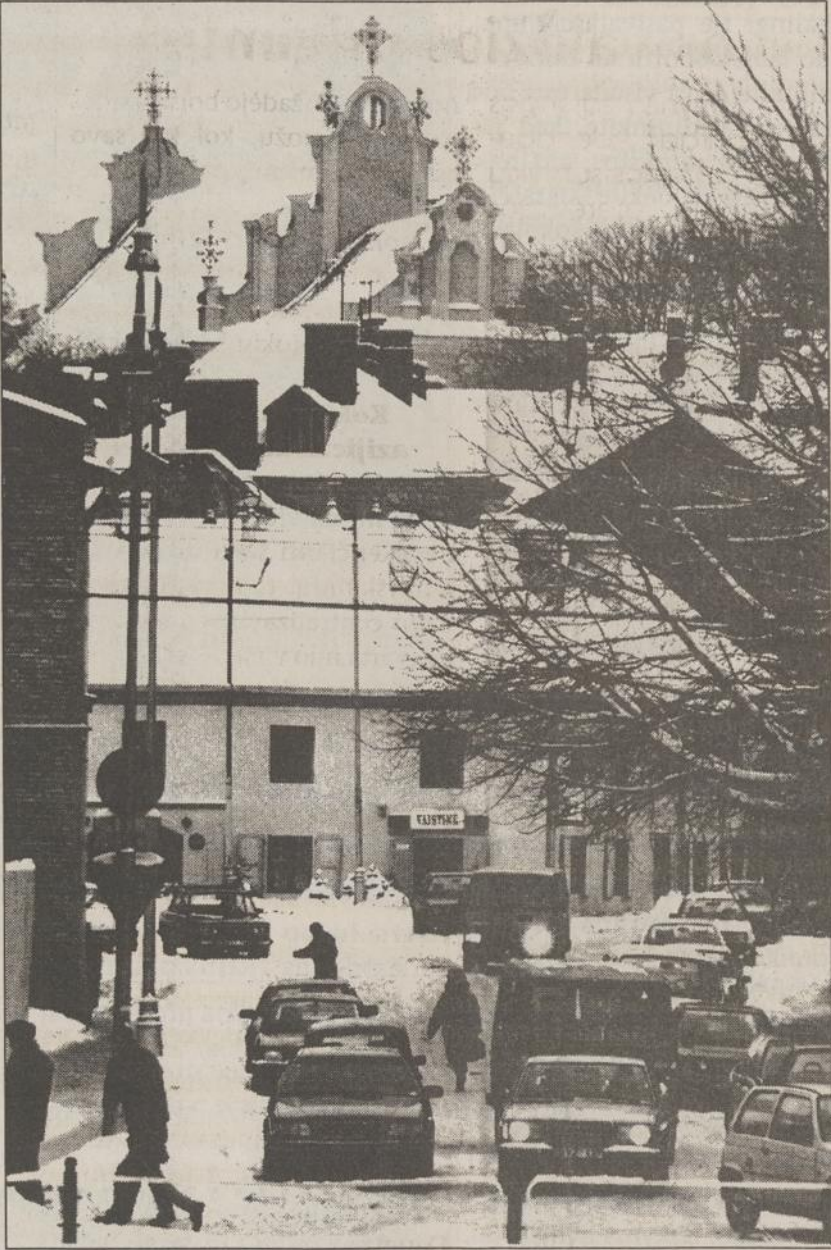
Beje, tai jau seniai ne ta karinė organizacija, kuri buvo sukurta šalčio karo metais. Ji keičiasi, mėgina vienaip ar kitaip atsižvelgti į permainas pasaulyje. Tačiau mes apsimetame, kad ir dabar NATO kelia grėsmę Rusijai. Mes nenorime pripažinti, kad grėsmė Rusijai kelia pati Rusija, ir tai yra grėsmė ne tik Rusijai, bet ir jos kaimynams.

Štai dabar sakoma, kad galų gale, kai jau išrinkti gubernatoriai, bus galima geriau pertvarkyti Rusijos ekonomiką. O man atrodo, kad gubernatorių išrinkimas, kaip ir dvišalis susitarimas, kurį dabar centras pasirašo su regionalais, - tai politinis Rusijos subyrėjimo įforminimas. Tas susirimas - jau įvykęs faktas. Kokio

je kitoje šalyje valstybinės įmonės tiesiogiai sudaro sutartis su užsienio partneriais, kokioje dar šalyje užsienio prekybos monopolis naikinamas įmonių lygiu, gubernijų lygiu? Pabrėžiu: kalbama ne apie privačias, o apie valstybines įmones. Ir dabar tai įforminama politiškai. Man atrodo, kad centralizuota, vertikali Rusija būtinai pasikartos kiekvienoje gubernijoje. Padidės mokesčių našta, pablogės regionų ryšiai. Regioninės politikos Rusijoje nebuvo ir nėra.

Norėčiau pasakyti, kad mes, rusai, neturėtumėme apgaudinėti savęs, neva Rusijoje vyksta tik demokratiniai pertvarkymai. Žinoma, yra parlamentarizmo, yra valdžių pasidalijimo pradmenų. Mes galime laisviau kalbėti, nors beveik visa mūsų vadinamoji demokratinė spauda (ir visi televizijos kanalai) parodė, kad sugeba pasiduoti, kad yra perka. Dabar Rusijoje neparduoto arba nenupirkto laikraščio ar televizijos kanalo nebėliu. Todėl visi jie emė kalbėti ta patį, prezidento rinkimų išvakarėse supanašėjo kaip dvyiniai. Dabar tai jau net ne tokia spauda, kokia buvo Gorbaciovo laikais.

Dabar valdžia vienijasi. Pažiūrėkite, iš pradžių ekonomikos srityje varžėsi įvairios jėgos, o galų gale liko tie, kurie ir turėjo likti: karo pramonės kompleksas (KPK) ir pagrindinės sritys, t. y. naftos, dujų ir t. t. Iš karto po 1993 m., kai kariškiai parklūpė Jelciną, atrodė, kad jie jau išgalėjo. Korzakovas pradėjo žasų medžioklę (Astafjevas turi galvoje Gusinskio vadovaujamo "Most" banko puolimą.) Galų gale jis pasiekė savo valdžios viršūnę. O Korzakovas - tai ir yra KPK. Atrodė, KPK išgalėjo ilgai. Ir staiga patyliuokais valdžią paima naftos ir dujų kompleksas. Dabar jau valdo Berezovskis, Gusinskis, Vyriausybėje ir prezidento aplinkoje - irgi jėgos, susijusios būtent su tais žmonėmis. Vyksta KPK ir energetikos komplekso kova. O jos tikslas - siekti, kad Rusijoje niekad nebūtų dviejų viršūnių. Prezidentas aki-

Vilnius žiemą.

V. Kapočiaus nuotr.

vaizdžiai palaiko vieną pusę. Jis nesistengia, kad įvairios jėgos susitartų, darytų kompromisus. Vėl ta pati schema: jei jėga pakankamai stipri, ji būtinai turi sunaikinti kitą jėgą.

Jei visa tai kas nors vadina demokratija, jis nesupranta, kad Rusijoje mes neperžengėme ribos, kuri mūsų azijietiška esmė

skiria nuo europietiškos. Kai mes padarysime tai, kartu su mumis dėl mūsų galės džiaugtis ir Lietuva, ir kitos Baltijos valstybės, ir visos Europos šalys. Gal tada jos nebeuorės būtinai glaustis prie NATO. Ir tada mūsų santykiai bus civilizuotų šalių santykiai.

LA

Lietuvių kalba pasaulyje ir jos ateities rūpestis

(atkelta iš 2 psl.)

pareiškus norą pramokti lietuviškai. Ir tai suprantama, nes kitataučiams lietuvių kalba nebūtina, kaip apskritai kitos mažosios Europos kalbos. Čia ypač iškalbus Alfredo Bammesbergerio pavyzdys. Šis vokiečių profesorius ryžosi išmokti lietuvių kalbos. Skaitant jo paties žodžius apie išmokimo eigą, akin krinta jo noras šį norą nuslėpti nuo kitų. Jo paties žodžiais, jei kam prisipažindavęs, kad mokasis lietuvių kalbos, tuoj kildavo klausimas: "Kam tu tos kalbos mokaisi?.. Ar ne verčiau mokytis rusų kalbos?" Čia lietuvių kalba dvelkia kaip kokia egzotika. Gerai, kad profesorius nepasidavė. Įdomi šiuo atveju Rytų Lietuvos rusų ir lenkų mokyklas aplankiusio Gintauto Vitkaus pastaba, kad šiu mokyklų "mokiniai geriau kalba angliškai negu lietuviškai". Spėčiau, kad labiausiai čia tik išryškėja šių dviejų kalbų skirtingas svoris. Apskritai lietuvių kalbos vertė išsitenka vien tik lietuvių tautos rėmuose.

Matant šį skirtingą anglų ir lietuvių kalbų pajėgumą, kaip reikėtų suprasti jų santykį? J. A. Laponce didžiųjų ir mažesniųjų kalbų santykį vaizduoja piramidės pavyzdžiu. Piramidės viršūnėje stovėtų šiuo metu įtakingiausia anglų kalba. Kitos kalbos pagal pajėgumą glaustųsi kur atšlaitėje: stipresnės arčiau viršūnės, silpnės žemiau, papėdėje. Visas šias kalbas skalautų nuo viršaus iš anglų kalbos tekanti įtakos srovė. Aišku, prancūzų kalba, stovinti prie pat viršūnės, nedaug tebutų paveikiama. Tačiau kalbos, stovinčios žemiau, papėdėje, turėtų atlaikyti labai stiprų didkalbės antplūdį. Šis viršūnėje stovinčios anglų kalbos poveikis yra daugiareikšmis. Teisingai Einar Haugen pastebė, kad "kalbos poveikis yra tam tikra socialinio poveikio forma". Anglų kalbos įtaka slypi tame, kad už jos stovi angliškai kalbančiųjų kraštu, ypač Ameri-

kos, ūkinė ir kultūrinė galybė. Stovėdama viršūnėje, ji traukia kitus jos pramokti, žadėdama ūkinę gerovę. Labai daug žmonių, net ir kraštų, yra šiuo keliu patraukę, dažnai mažesniųjų kalbų sąskaiton.

Mažesnei kalbai suėjus į sąlyti su stipresne kalba, pvz., anglų, pastaroji neišvengiamai pradės mažesniąją kalbą veikti, kartais keisdama net patį jos pobūdį. Didelės kalbos veikimą lietuvių kalba yra patyrusi daug kartų savo istorijoje. Visai seneniai privertinis susidūrimas su rusų kalba sudarė sąlygas "speckalbės" įsigalėjimui. Šiuo metu jau, matyt, lietuvių kalbą pradeda veikti anglų kalba, vėsdama prie "litanglės" kūrimo. O gal reikėtų šią naują kalbą pavadinti "adekvatkalbe" pagal dažnai nevykusiai vartojamą anglų kalbą, vėsdama prie "litanglės" kūrimo. O gal reikėtų šią naują kalbą pavadinti "adekvatkalbe" pagal dažnai nevykusiai vartojamą anglų kalbą, vėsdama prie "litanglės" kūrimo. O gal reikėtų šią naują kalbą pavadinti "adekvatkalbe" pagal dažnai nevykusiai vartojamą anglų kalbą, vėsdama prie "litanglės" kūrimo.

Suėjus dviem kalboms į sąlyti ir pradėjus svetimajai kalbai įsigalėti šalia vietinės, kas ilgainiui gali atsitikti: ar žmonės tada tik nuolat vartos dvi kalbas? Kalbų tyrinėtojai tokios galimybės nenumato. Žmonėms nereikia dviejų kalbų, kad aprėptų tą patį patirties lauką. Kalba tik tol gyvuoja, kol ji atlieka išskirtinę užduotį. Kai kalbų vartojimo akiračiai sutampa, vienai kalbai, be abejo, silpnėsniajai, tenka pasišalinti ir ilgainiui visai išnykti. Šis reiškinys yra jau tiek kartų matytas, kad laikomas tiesiog taisykle. Lietuvių kalbai toks likimas dar greit nenumatomas. Bet yra tokių, kurie nesigailėtų, jei taip ir įvyktų.

Be abejo, pradėjus įsigalėti anglų kalbai, su ja neišvengiamai skverbiasi ir jos nešama kultūrinė įtaka, kuri kartais gali sukelti visuomeninius pokyčius, neigiamai veikiančius jaunimo tautinį nusiteikimą. Vienu atveju, per anglų kalbą gali išveržti populiarioji

Kompiuteriai - tik "Internet" tinklui

Po gegužės mėnesį įvykusio sutarimo tarp "Oracle", "Netscape", "Sun", "Apple" ir IBM korporacijų dėl tinklo kompiuterio NC ("network computer") standartų, IBM pirmoji pateikė mažiau kaip 700 JAV dolerių kainuojantį "IBM Network Station" kompiuterį.

Keletas bendrovių nutarė gaminti pigius, mažesnių negu PC galimybių tinklo kompiuterius NC. Manoma, kad vietoje PC naudojant NC galima nuo 50% iki 75% sumažinti išlaidas techninei įrangai ir programoms.

"International Data Corporation" ekspertai teigia, kad 2000 metais apie 22% ryšio su "Internet" prietaisų bus ne PC tipo. "Forrester Research" tyrimai rodo, kad apie 70% bendrovių 1997 metais "Internet" planuoja naudoti verslui. "Internet" vartotojų kas mėnesį padaugėja po 2 milijonus, 60% naujokų ateina iš verslo sričių.

Pasaulyje naudojama apie 35 mln. neprogramuojamų terminalų, todėl "IBM Network Station" turėtų rasti vietą tarp jų ir asmeninių kompiuterių.

Naujasis įtaisas yra tik 20x25x3 centimetrų dydžio - kaip stora knyga. Jame yra procesorius, atmintinė, tinklo jungtis (adaptoris), klaviatūra ir "pelė". Galima prijungti monitorių ir spausdintuvą.

Šiam kompiuteriui pritaikyta "Netscape Navigator 3.0" tinklo peržiūros programa.

Dabar šis kompiuteris kainuoja 695 JAV dolerius.

■

IŠ VISUR

- **Lietuvos operos sol. Juzė Augaitytė**, lyrinis sopranas, gimusi 1906 m. gegužės 1 d. Kuisuose, dab. Tauragės rajone, po trumpos ligos mirė Philadelphijoje spalio 6 d. Velionė 1925-1927 m. mokėsi Klaipėdos konservatorijoje, dainavimą 1927-32 m. studijavo Milane, Frescobaldžio muzikos institute. Lietuvos operoje Kaune dainavo 1933-42 m., Vilniuje - 1942-44 m. Pokario Vokietijoje reikėsi koncertinėje veikloje. Lietuvos operoje ji atlikdavo pagrindinius lyrinio soprano vaidmenis. Velionė priklausė solistų branduoliui, steigusiam Lietuvos operą Vilniuje.

- **Devynioliktųjų Australijos lietuvių** dienų Melbourne gruodžio 28 d. įvyksianti tradicinė dainų šventė Sydnio lietuviams primins ilgametį jų "Dainos" choro vadovą muz. Bronių Kiverį, mirusį š. m. balandžio 19 d. Velionis "Dainai" vadovavo septyniolika metų. Br. Kiveris, marijampolietis, pokario Vokietijoje talkino kompozitoriaus Alfonso Mikulskio suorganizuotam M. K. Čiurlionio ansambliui, su Sydney "Dainos" choru dirbo iki išėjimo pensijon 1986 m. Velionis buvo "Dainos" choro krikšto tėvas.

- **T. Jonas Sukackas**, SJ, lapkričio 16 d. mirė Montevideo, Urugvajaus sostinėje. Vietinėje lietuvių parapijoje išdirbo 41 metus.

- **Žiemos kursai moksleiviams ateitininkams** Dainavoje vyks gruodžio 26 - sausio 1 dienomis. Kviečiami visi 11-12-13 skyrių moksleiviai ateitininkai iš JAV ir Kanados.

- **Birutė Naglėnė**, iš Montrealio, Kanados, pasakyrė 250 dolerių, kad Lietuvoje rimtas ūkininkas galėtų įstoti į ten organizuojamas kredito unijas. Susidomėję šiuo judėjimu gali kreiptis į Reginę Piečaitienę, Doneičio 2, kb. 314, 3000 Kaunas Lithuania. Tel. 011-3707-209637. Faksas 011-3707-207259.

- **Geriausiu 1996 m.** Europos krepšininku žurnalistas išrinko 25 metų Lietuvos krepšinio rinktinės ir klubo "Barcelona" puolėją A. Karnišovą. Po pirmojo turo A. Karnišovas surinko 176 taškus ir net 14 taškų aplenkė antroje vietoje likusį A. Džordževićių.

- **S. Dariaus ir S. Girėno žūties vieta** Pščelnike rūpinis Lenkijos Myslibožo (buvusio Soldino) miesto bei valsčiaus valdžia. Tai numatyta pasirašytoje Kauno rajono savivaldybės ir Myslibožo miesto tarybos sutartyje. Myslibožo miesto tarybos pirmininkas Ferdynandas Lukasikas sakė, jog lietuvių laukų skrydį per Atlantą įamžinantis architekto V. Landsbergio-Žemkalnio suprojektuotas paminklas yra vienas iš trijų svarbiausių istorinių vietų Myslibože.

- **Dailininkės Ados Sutkuvienės** pluoštinio meno paroda atidaryta gruodžio 7 d. Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte, IL.

- **Dailininko Lino Landsbergio** tapybos paroda atidaryta gruodžio 13 d. Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje Chicagoje. Parodoje dalyvauja ir dailininkė Nijolė Dirvanskytė.

Kinija įrengė pirmąją sparnuotųjų raketų bateriją

(atkelta iš 4 psl.)

gijo sparnuotųjų raketų gamybos technologija, tačiau nustebo sužinojęs, jog taip netikėtai buvo įrengta raketų baterija, teigia Taivano pareigūnai. Sparnuotosios raketos gali būti leidžiamos iš žemės, laivų ir oro. Valdamos kompiuterio, jos gali apeiti kliūtis ir pasiekti priešininkų objektus.

DPA-ELTA

TIK DARBININKE
Jūs galite rasti naujausių
žinių iš Lietuvos ir viso
pasaulio.

UŽNUODYTI ŽINIŲ ŠALTINIAI

(atkelta iš 3 psl.)

reikalo ir nesitikėti, jog mes negalime apsinuodyti politiškai, gerdami iš užnuodytų informacijos šaltinių. Politinei sveikatai išlaikyti būtina ieškoti priešnuodžių kituose žinių šaltiniuose - politinėje dešinėje.

Škaitytojai rašo "Darbininkui"

Nepasitikėjimas Lietuvos Seimo rinkimų rezultatais

Vytautas Šeštokas

Stebint Amerikos rinkimų sistemos vykdymą, dažnai teko matyti, kad rinkimuose pralaimėjęs kandidatas mažu balsų skirtumu prieš savo oponentą prašo perskaičiuoti balsus antrą kartą ir tada priima komisijos nutarimą kaip galutinį balsuotojų valios pareiškimą. Tuo pačiu ištiriami ir galimi pažeidimai klastojant rinkimų rezultatus. Amerikos istorijoje yra buvę, kad net ir Amerikos prezidentas laimėjo (ar pralaimėjo) vieno balso persvara (ar trūkumu).

Todėl nereikia stebėtis, kad ir Lietuvoje po įvykusių Seimo rinkimų Centro Sąjunga po rezultatų paskelbimų siekė užprotestuoti į Konstitucinį teismą, nes rinkimų apygardos atsisakė perskaičiuoti balsus. Pvz., konservatorių kandidatė Romualda Hofertienė vos 14 balsų dauguma

ma nugalėjo Centro Sąjungos kandidatę Audrą Daujotienę. Esant tokiai mažai balsų persvarai, būtų logiška, kad yra reikalinga abiem rungtyniaujančiom pusėm sužinoti neabejotinus rezultatus. Panašus Vyriausios Rinkimų Komisijos atsisakymas perskaičiuoti balsus buvo ir Klaipėdoje 20-toje apygardoje. 47-toje Pasvalio-Panevėžio apygardoje konservatorius Antanas Matulis taip pat nedidele persvara nugalėjo LDDP kandidatę, žemės ūkio ministrą Vytautą Vainori. LDDP pareiškime prašoma anuliuoti rinkimų rezultatus. Čia reikėtų pažymėti, kad teisybės vardan LDDP turėtų prašyti Vyr. Rinkimų Komisiją perskaičiuoti balsus. Tikroji demokratija yra ta, kuri neklauso nei vienos partijos pretenzijų, bet reikalą išsprendžia neabejotinai balsų dauguma.

Devyni patarimai, kaip greičiau tapti našle

1. Stenkitės, kad cigaretės ir degtukai visada būtų jam po ranka. Geriausia, kad jis rūkytų cigaretes be filtro ir užtrauktų pirmąjį dūmą prieš pusryčius, vos tik išlipęs iš lovos.

2. Gamindamos jam pusryčius stenkitės sunaudoti kuo daugiau sviesto ir kitų riebalų. Tinka ir kiauliena, ypač lašiniai,

majonezas, kepti svogūnai. Paašinkite jam, kad niekas negali prilygti bifšteksui su riebiu padažu, o salotos - tai maistas, skirtas triušiams ir ožkoms. Negailėkite druskos! Juk turi jo kraujo spaudimas kada nors pasiekti 200!

3. Jeigu jis mėgsta pieną, pirkite kuo riebesnį, o geriausia -

grietinėle.

4. Uždrauskite jam judėti - kam reikalingi tie pasivaikščiavimai, o juo labiau sportiniai žaidimai! Atminkite, lova visada turi būti paklota. Pasirūpinkite, kad pagalvės būtų minkštos, ant naktinio stalelio sudėkite laikraščius, cigaretes, pyragaičius, šokolada, sausinius (jis turi nuolat ką nors kramtyti), atneškite ir kavos.

5. Prieš miegą priminkite, kad jis apsivilkęs šiltą pižamą ir užsiklotų antklode galvą. Į lovos vidurį pasiguldykite šunį.

6. Išleiskite kuo daugiau jo uždirbtų pinigų, kad jis dėl to imtų nerimauti ir dirbtų iki vėlumos, nespėdamas nė papietauti. Priminkite, kad yra ir kitokių darbų, už kuriuos kitaip ir mokama.

7. Sudarykite darbų, kuriuos jis turi nudirbti, daiktų, kuriuos reikia nupirkti, pateisinti, sąrašą ir pakabinkite jį pačioje matomiausioje vietoje, kad mylimas vyras jį kuo dažniau matytų, išgyventų kaltės jausmą ir kad jo nuotaika visada būtų bloga.

8. Žavėkitės jo liūliu pilvu - jis taip gražiai atrodo, ypač iš šono! Visada pirkite kelnės, į kurių juosmenį įverta guma, - tada jis net nepastebės, kad papilnėjo!

9. Atminkite: namie jis neturi dirbti nieko, išskyrus nebent tai, be ko apsieiti neįmanoma.

" " "

- Jūsų vyro sveikata labai silpna! Nepamirškite, kad jam būtina ramybė! - sako gydytojas pacientui žmonai.

- Suprantu, daktare, aš nė neketinu jo ramybės trikdyti, tik paprašysiu, kad parašytų testamentą... "Medicina visiems"

Paremdami lietuvišką
spaudą,
Jūs remiate lietuvių
Amerikoje.

PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS KAINOMIS

žiemą ir pavasarį, skrisdami į Vilnių ir Rygą!

Mes taip pat siūlome patogius skrydžius ir keliones
laivu į Karibų salas, Australiją, Aziją ir Europą.

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave.

Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

GRUODŽIO MĖNESI siuntinius paimsime šiose vietovėse:

ALBANY-	gruodžio 26	6:00 - 7:00 PM
BINGHAMPTON, NY	gruodžio 27	9:00 - 11:00 AM
SCRANTON, PA -	gruodžio 27	12:30 - 2:00 PM
PITTSBURGH, PA		
PHILADELPHIA, PA	gruodžio 27	5:30 - 6:30 PM
BROOKLYN, NY	gruodžio 28	12:00 - 3:00 PM
BRIDGEPORT, CT	gruodžio 28	6:00 - 7:30 PM

Dėl pinigų pervedimo, pigaus telefonu skambinimo į Lietuvą ir kt.
informacijų kreipkitės:

VILTIS - LIETUVIŠKA SODYBA
368 WEST BROADWAY
BOSTON, MA 02127
(617) 269-4455

Vilniuje vyko pasaulio Lotynų Amerikos sportinių šokių ansamblių čempionatas. Klaipėdos šokių kolektyvas "Žuvėdra" šiame čempionate užėmė antrąją vietą.

V. Kapočiaus nuotr.

Zoologijos sode apgyvendinti žmonės

Kopenhagos zoologijos sodas, kuriame jau yra babuinų, orangutanų, šimpanzių ir lemūrų, papildytas dar dviem primatais - žavia homo sapiens porele.

Akrobatas Henrikas Lemanas ir laikraščio darbuotoja Melani Botoft buvo apgyvendinti nedidelėje patalpoje su stiklinėmis sienomis, kurioje yra valgomas, bendras miegamasis ir mažytis darbo kambarėlis H. Lemanui, kur jis restauruoja senus motociklus iš Didžiosios Britanijos. Pora turi visus įprastus baldus, taip pat kompiuterį, faksą, aparatą, televizorių, stereoaparaturą ir telefoną. Tualetas ir dušo kambarys yra gretimame zoologijos sodo pastate. Gyvenamoji patalpa įrengta tarp babuinų ir lemūrų poros narvų. Moteris ir vyras nusiteikę gyventi zoologijos sode kasdienį gyvenimą, vildamiesi, kad sodo lankytojai, juos pamatę, pamąstys

ir apie save, ir apie savo "pirm-takus".

Danijos dienraštis "Berlingske Tidended", kuriame M. Botoft dirba sekretore ir rašo straipsnius apie motociklus, išspausdino jos dienoraštį. Moteris rašo, kad pirmą rytą zoologijos sode vos galėjo atsikelti ir išsivirti puodelį kavos su pienu, taip buvo pavargusi po sekmadienio kraustymosi į naują būstą. Kol H. Le-

manas miegojo ant sofos, ji išgėrė kavą stebint sodo lankytojus. "Babuina gana ramūs kaimynai, o du lemūrai kelia naktimis tokį triukšmą, lyg jų būtų mažiausiai 30", - rašo M. Botoft.

Suaugusieji, atėję į zoologijos sodą, jaučiasi gana nejaukiai, žiūrėdami į žmones, gyvenančius tarp beždžionių, o vaikai išdykauja, nekreipdami dėmesio į neįprastus sodo gyventojus.

DPA

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

JANUARY 1997 SCHEDULE

DEC. 27 FRI	KEARNY, NJ	11 - 12 NOON
DEC. 27 FRI	PATERSON, NJ	1 - 2 PM
JAN 4 SAT	BROOKLYN, NY	12 - 1 PM
JAN 7 TUES	NEW BRITAIN, CT	11 - 12 NOON
JAN 7 TUES	NEW HAVEN, CT	2 - 3 PM
JAN 7 TUES	WATERBURY, CT	4 - 5 PM
JAN 9 THURS	KEARNY, NJ	11 - 12 NOON
JAN 9 THURS	PATERSON, NJ	1 - 2 PM
JAN 10 FRI	PHILADELPHIA, PA	11 - 12 NOON
JAN 10 FRI	BALTIMORE, MD	4 - 5 PM
JAN 14 TUES	PUTNAM, CT	11 - 12 NOON
JAN 16 THURS	NEWARK, NJ	11 - 12 NOON
JAN 18 SAT	BROOKLYN, NY	12 - 1 PM
JAN 21 TUES	NEW BRITAIN, CT	11 - 12 NOON
JAN 21 TUES	NEW HAVEN, CT	2 - 3 PM
JAN 21 TUES	WATERBURY, CT	4 - 5 PM
JAN 23 THURS	KEARNY, NJ	11 - 12 NOON
JAN 23 TURS	PATERSON, NJ	1 - 2 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$490 r.t.

One way to Vilnius \$320

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Šv. Mišios kartu su tėveliais - tradicija Šv. Petro bažnyčioje Bostone

Kiekvieną pirmą mėnesio sekmadienį South Bostono Šv. Petro bažnyčioje pradėtos rengti Vaikų Mišios.

Ateitininkų sandraugos idėja tapo tradicija, kai šiam darbui buvo pakviestos Aldona Lingertaitienė ir Mirga Girniuvienė.

Parapijos tarybos narei Aldonai Lingertaitienei, prieš keletą metų vedusiai Šeimų Mišias, labai rūpėjo Mišios vaikams: "Gražu, kad tai buvo ateitininkų idėja. Parapijoje daug jaunų žmonių, daug vaikų, ir mes norime, kad jie ateitų į bažnyčią".

A. Lingertaitienė, Massachusetts universiteto katalikų studentų kapelionė, Neringos stovyklos religinio auklėjimo vadovė ir programos vedėja, šiuo metu kaip tik ruošia Religinio auklėjimo daktarą Bostono kolegijoje.

"Suaugusių žodis vaikams ne visada suprantamas, - sakė Mirga Girniuvienė. - Todėl mūsų tikslas yra paaiškinti jiems Dievo žodį, kad jie suprastų ir pritaikytų gyvenime".

Tuo metu, kai suaugusieji bažnyčioje klausosi pamokslų, vaikai išvedami į bažnyčios salę. Jaunesnieji, grupė iki ketvirtos mokyklos skyriaus, ir vyresnieji - nuo penktojo, gilinasi į skaitinius ir Evangeliją.

"Kartu piešame, vaidiname su lėlėmis, - pasakoja Mirga Girniuvienė. - Mes kalbame apie maldą, kada ir kodėl meldžiamės. Viena iš susitikimų, pavyzdžiui, kalbėjome apie Dievo ir žmogaus santarvę, apie gerumą, kaip sunku būti geram. Visą suvaidiname su lėlėmis, kad būtų lengviau suprasti".

Pirmosios Šv. Mišios šeimoms įvyko spalio 6-ąją. Tą ir kitus pirmuosius mėnesių sekmadienius bažnyčioje matėme daug jaunų veidų. Pasirodė ir tie, kurie kalbėjo, jog nėra kur dėti vaikų, todėl

Šv. Petro bažnyčia South Bostone.

D. Šilienės nuotr.

ir neina į bažnyčią. Buvo džiugu matyti juos lakstant po parapijos salę ir tariant pirmuosius lietuviškus žodžius.

Tikėkimės, kad dar daugiau

jaunų šeimų atsives savo atžalas į Šv. Mišias sausio 5, vasario 2, kovo 2, balandžio 6, gegužės 4 ir birželio 1 dienomis.

Dalia Šilienė

Mirga Girniuvienė aiškina Dievo žodį.

D. Šilienės nuotr.

ŽEMĖS CENTRAS SUKASI KAIP ATSKIRA PLANETA

Žemės centras susideda iš kietos karštos geležies kamuolio apie 1,500 mylių pločio, šiek tiek mažesnio negu mėnulis. Jis plaukia ištirpusios geležies masėje ir yra blaškomas įvairių vidinių srovių.

Šių metų liepos mėnesį Columbijos Universiteto mokslininkai paskelbė, kad tas žemės centras sukasi nepriklausomai nuo žemės paviršiaus, tartum būtų atskira planeta. Jie spėja, kad sukimosi greitis esąs vienas laipsnis per metus, arba pilnas apsisukimas padaromas per 350 metų. Kiti mokslininkai galvoja, kad žemės centras apsisuka per 120 metų, dar kiti apskaičiuoja, kad vienas

apsisukimas trunka tik 70 metų.

Mokslininkai spėja, kad žemės centras išsivystė prieš milijonus metų. Kada formavosi planeta, karšta geležis dėl savo svorio nugrimzdė į jos centrą, kur temperatūra siekia apie 10,000 laipsnių Fahrenheit, beveik tiek pat, kiek ir saulės paviršiaus karštis.

Tuo tarpu apie žemės centrą nėra daug žinoma. Šių metų gruodžio 18 d. American Geophysical Union, San Francisco mieste, savo pusmetiniame suvažiavime toliau svarstė žemės centro paslaptį.

NYT

Hartford, CT

Pavykusi maldos diena už Lietuvą

Connecticuto lietuvių katalikų septinta metinė maldos diena už Lietuvą Hartfordo Šv. Juozapo Katedroje rugsėjo 22 d. praėjo sėkmingai.

Nors oras buvo lietingas, bet žmonių iš visų valstijos lietuviškų parapijų bei vietovių susirinko virš trijų šimtų. Prie Katedros durų ateinančius pasitikio jaunos New Britain tautinių šokių grupės moterys, apsirengusios margaspalviais tautiniais rūbais, dalindamos šventės programas. Tos pačios moterys vėliau mišių metu rinko aukas katedroje dienos išlaidoms sumažinti.

Tiksliai numatytu laiku pajudėjo iškilminga eiseną link altoriaus: kryžius, Amerikos ir Lietuvos vėliavos, septynios specialios vėliavos, su įrašytomis datomis kiekvienai maldos dienai atžymėti, vainikas žuvusiems pagerbti, kryžių kalno atvaizdas, nešamas keturių vyrų, apstatytas kry-

želiais specialiomis žmonių intencijomis, lektoriai, lietuviai ir svečiai kunigai, arkivyskupas Cronin.

Prieš mišias arkivyskupas pašventino naujus kryželius pastatytus per metus ant nešiojamo kryžių kalno. Pagrindinis mišių celebrantas buvo arkivyskupas Cronin, koncelebruojant visiems kunigams, kurių buvo penkiolika. Mišių skaitinius angliškai skaitė Suanne Kosa, iš Waterburio, o lietuviškai - Regina Stankaitytė, iš Hartfordo.

Šventei pritaikytą prasmingą, faktais, skaičiais ir datomis besiremiantį pamokslą anglų ir lietuvių kalbomis pasakė kun. Albertas Contons, Šv. Petro parapijos S. Bostone klebonas. Pradžioje jis pabrėžė, kad Lietuva per 50 metų kentėjusi okupacijos žiaurumus, negailestingą religijos persekiojimą ir tautos naikinimą, kuris buvo di-

desnis ir žiauresnis negu tikinčiųjų kankinimas pirmaisiais krikščionybės šimtmečiais. Lietuva pasidarė kankinių šalis. Dalis tautos buvo ištremta bado ir šalčio kančios mirčiai į Sibiro taigas, dalis tautos išėjo į miškus laisvės kovai, kur dauguma žuvo nuo galingo okupanto ginklo, o kiti pasitraukė į vakarus ir bylojo laisvajam pasauliui apie žiaurą Lietuvos likimą ir kančias, bet visi savo širdyse turėjo meilę ir laisvės troškimą Lietuvai.

Jis pažymėjo, kad lietuviai laisvės troškimo niekada neprarado, o visokiais būdais tęsė kovą prieš okupantą. Vienas iš laisvės siekimo būdų buvo maldos. Jau 1953 metais Amerikos lietuvių kunigų "Vienybė" kreipėsi į bažnytinio meno meistrus Italijoje, ir jie sukūrė iš medžio beveik žmogaus didumo Skaisčiausios Širdies Marijos statulą, kurią 1954 m. sausio 5 dieną tuometinis popiežius Pijus XII Romoje pašventino, tardamas ten susirinkusiems lietuviams: "Aš laiminu jūsų kenčiančią tėvynę, o ypatingai tuos, kurie daugiausia kenčia tėvynėje ir tremtyje", o priėjęs ir apkabines grupės vadovą, vyskupą Padolskį, tarė: "Tavo asmenyje aš apkabinu visą Lietuvą". Nuo tada ši statula "keliaavo" į lietuvių parapijas Amerikoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje, kur susirinkę žmonės viešose iškilmėse bendrai meldėsi. Maldos ramino juos, vienijo, teikė vilties ir jėgų kreiptis į galingas laisvojo pasaulio valdžias prašyti užtarimo ir pagalbos siekiant Lietuvai laisvės. Pagrindinis tikslas buvo, kad kada nors ši Marijos statula "nukeliautų" į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. O tai įvyko 1993 m. rugsėjo mėn. popiežiaus Jono Pauliaus II-jo Lietuvoje apsilankymo metu. Grupė lietuvių kunigų atlydėjo šią "keliaujančią" Marijos statu-

Įvertinta ir pagerbta įžymioji šių metų lietuvi moteris

New Britain, CT

Gražus ir vertingas įprotis pagerbti nusipelnčius visuomenės veikėjus ir įvertinti jų darbus prigijęs ir lietuvių tarpe. Tai darome įvairiomis progomis. Vienus prisimename vardadienių ar gimtadienį progomis, kitus - dabrinių, auksinių jubiliejų ar dar kitokiais atvejais.

Ir Lietuvių R. C. Moterų sąjunga, sekdama kitų pavyzdžių, jau nebe pirmą kartą iš savųjų tarpo išrenka vieną, kuo nors pasižymėjusią ir savo veikla iš kitų išsiskiriančią moterį, ją pavadina ir skelbia įžymiąja tų metų lietuvi moterim.

Šiais metais ta garbė teko poniai Anne Kelly, gyvenančiai New Britain, CT. Visos Sąjungos kuopos, balsavimo būdu, ją išrinko už jos ypatingą meilę lietuviškai dainai ir tos dainos populiarinimą tiek savųjų, tiek kitataučių tarpe. Užaugusi lietuviškoje šeimoje, pati būdama namų šeimininke, 5 vaikų motina ir dar dalinai dirbdama mokykloje, ji randa laiko ir pasirošimui, ir kitų parapijų lankymui. Turbūt nėra Naujosios Anglijos valstijoje tokios lietuvių kolonijos, kur ji nebūtų buvusi. Abi su dukra Patricia savo malon-

niais ir švelniais balsais, pritar-damos kanklėmis, su malonumu koncertuoja ir visur mielai laukiamos. O jų turimų dainų repertuaras, sakytum, be galo be krašto. Žilagalvis klausytojas čia prisimins savo vaikystę, vidutiniokas - atpažins savo jaunus dienas; čia ir Lietuvos grožis, ir tėvynės ilgesys. Trumpai sakant, kiekvienas su malonumu ras ko pasiklausyti pagal savo skonį.

Moterų S-gos 17 Hartfordo kuopa su pirmininke H. Stumbriene ir K. Urban, kuri taip pat yra ir Centro valdybos vice-pirmininkė, šeštadienį, rugsėjo 28 d., New Britain parapijos salėje, surengė šaunų pagerbimą - banketą.

Į iškilmes atsilankė Moterų Sąjungos Centro valdybos pirmininkė ir žurnalo "Moterų Dirva" redaktorė Dale Murray su vyru. Svečių tarpe matėsi sąjungiečių iš kaimyninių kuopų bei ponios Kelly gerbėjų iš aplinkinių miestų.

Pagerbimas pradėtas 11 val. Šv. Andriejaus bažnyčioje mišiomis, kurias aukėjo ir pamokslą pasakė klebonas kun. J. Rikteraitis. Giedojo parapijos choras vadovaujamas Geraldinos Ganzer. Klebonas savo pamokslė džiaugėsi savo parapijiečių tarpe

turėdamas įžymiąją šių metų lietuvi moterį.

Po pamaldų, visiems susirinkusiems, Centro valdybos vicepirm. ponias K. Urban iškilmes pradėjo pristatydamas svečiams įžymiąją šių metų lietuvi moterį Anne Kelly su jos šeima ir artimaisiais ir Centro v-bos pirmininkę Dale Murray su vyru.

Pirmininkė savo kalboje pasakojė apie rinkimų papročio atsiradimą ir paminėjo, kiek tokių moterų iki šiol jau buvo išrinkta. Linkėjo naujai išrinktajai ir toliau tęsti bei propaguoti lietuvišką dainą, o dukrai Patriciai talkinti mamytei ir sekti jos pėdomis.

Po šios ižangos ponias Kelly padėkojo visiems už atsilankymą ir jai suteiktą garbę. Ypatinga padėka taip toli keliavusiems Dale Murray ir jos vyrui.

Klebonui palaiminus valgius, prasidėjo vaišės, kurias paruošė New Britain parapijietės, vadovaujant Anastazijai Semaškienei. Maistas buvo įvairus, o tortai puošnumu ir skoniu pralenkė viens kitą. Garbės stalą puošė B. A. Liudžiuvienės iškeptas raguolis.

Dalyvė Em. Š.

Sudarydami testamentus, nepamirškite geriausio draugo - "DARBININKO", kuris kiekvieną savaitę skelbia naujienas lietuvių namuose.

Lietuvos kariuomenės 78 metų sukakties minėjimas

Š. m. gruodžio 1 d. Šv. Antano parapijoje buvo atšvęstas Lietuvos kariuomenės 78 metų atkūrimas. Šv. Mišios aukotos už žuvusius savanorius, partizanus, šaulius. Jas užprašė ramovėnai, šauliai ir birutietės. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis, kurias bažnyčioje lydėjo Švyturio jūrų šaulių kuopos vadas ir Lietuvos Šaulių Sąjungos išveijoje vadas Mykolas Abarius. Švyturio jūrų šaulių vado pavaduotojas Juozas Kinčius. Skaitinius skaitė Matas Bauksys. Mišių metų gražiai giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Sližio. Klebonas kun. ir šaulių kapelionas Alfonsas Babonas pritaikė atitinkamą pamokslą. Aukos prie altoriaus nešė Juozas Kinčius ir Bronius Valiukėnas.

Geraldinos Ganzer, Šv. Andriejaus parapijos vargonininkės ir choro vedėjos. Vargonai galin-gai pritarė katedros vargonininkas Richard Guerriere.

Mišių pabaigoje kun. J. Rikteraitis visų šventėje esančių vardu nuoširdžiai padėkojo arkivyskupui Cronin už jo parodytą prielankumą lietuviams, dėkojo visiems prisidėjusiems prie šventės rengimo ir už dalyvavimą katedroje. O arkivyskupas pasidžiaugė šia gražia maldos dienos už Lietuvą tradicija

ir linkėjo visiems kitais metais vėl susirinkti.

Kiekvienais metais šventė baig-davosi padedant vainiką prie lietuvių kryžiaus katedros sodelyje ir kalbant specialias maldas Lietuvos kankiniams pagerbti, bet šiais metais, esant blogam orui, tos apeigos buvo atliktos katedroje.

Po pamaldų visi buvo pakviesti į lietuvių Šv. Trejybės parapijos salę pabendrauti, pasivaikinti kavute ir pasidalinti dienos išpūdžiais.

A.S.

Vytauto Didžiojo universiteto "Vyties" klubo krepšininkai Chicagoje. Iš k.: grupės vadovė ir klubo prezidentė L. Kalvaitienė, T. Tamoševičius, A. Kairys, R. Gražulis, A. Rinkevičius, M. Lukošius, R. Sorokas (kartu ir treneris); apačioje: N. Pačėsa, M. Šeštokas, L. Rackelis, G. Kaubrys.

Ed. Šulaičio nuotr.

